

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen etäyhteyden välityksellä

Ahonen Julia, Miasnikova Julia, Siira Tanya

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen etäyhteyden välityksellä

Ahonen Julia, Miasnikova Julia, Siira Tanya
Sosionomi (AMK)
Opinnäytetyö,
Varhaiskasvatuksen opettaja kelpoisuus
Marraskuu, 2021

Ahonen Julia, Miasnikova Julia, Siira Tanya

Varhaiskasvatuksen toteuttaminen etäyhteyden välityksellä

Vuosi

2021

Sivumäärä

58

Tutkimuksellisen opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää mitä etävarhaiskasvatus tarkoittaa sekä miten varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa etäyhteyden välityksellä. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä yksityisen päiväkotiketjun kanssa, jonka yksiköissä oli järjestetty etävarhaiskasvatusta Covid-19-pandemian aikana vuonna 2020. Tarkoituksena oli kerätä tietoa kyselylomakkeella siitä, mitä etävarhaiskasvatus tarkoittaa sekä miten varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa etäyhteyden välityksellä. Kyselylomakkeen avulla selvitettiin, miten yhteistyökumppanin päiväkodeissa on suunniteltu sekä toteutettu etävarhaiskasvatusta vuonna 2020. Opinnäytetyö auttaa kehittämään yhteistyökumppanin päiväkotiyksiköissä järjestettyä etävarhaiskasvatusta, mutta hyödyttää myös muita sosiaalialan ammattilaisia etävarhaiskasvatuksen yleistyessä. Se tulee tarjoamaan konkreettisia esimerkkejä siitä, minkälaista etävarhaiskasvatusta on tehty ja minkälaisia mahdollisuuksia etävarhaiskasvatuksella ylipäätään on. Tutkimuksella osallistuttiin etävarhaiskasvatuksen teoretisointiin sekä kehittämistyöhön.

Tutkimuksellisessa opinnäytetyössä hyödynnettiin kvalitatiivista- ja kvantitatiivista tutkimusmenetelmää. Kvalitatiivinen ja kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä yhdistyivät aineiston keruu tavassa, aineiston analysoinnissa sekä tutkimuskysymyksissä. Näiden tutkimusmenetelmien yhdistäminen mahdollisti laajempaa kuvausta tutkittavasta aiheesta.

Opinnäytetyön tietoperusta pohjautuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) sekä varhaiskasvatusta (540/2018) määrättyihin varhaiskasvatuksen kriteereihin. Opinnäytetyössä perehdyttiin myös Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (2018 & 2019) määrittelemiin varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteisiin sekä suosituksiin. Lisäksi hyödynnettiin aikaisempia tutkimuksia, oppaita sekä englanninkielisiä artikkeleita etävarhaiskasvatuksesta.

Kyselylomakkeeseen vastasi kahdeksan henkilöä, jotka olivat olleet osallisina etävarhaiskasvatuksen suunnittelussa sekä toteutuksessa vuonna 2020 yhteistyökumppanin päiväkotiyksiköissä. Pieneltä vastaajamäärältä kerätty tieto antoi kapean mahdollisuuden tehdä johtopäätöksiä etävarhaiskasvatuksesta. Tutkimuksessa selvisi, että etävarhaiskasvatusta on järjestetty videopuheluiden, live-lähetysten, valmiiksi kuvattujen videoiden ja perheille jaettujen materiaalien avulla. Henkilöstö on kokenut etävarhaiskasvatuksen raskaaksi, sillä siihen siirryttiin nopeasti, ilman tarvittavia koulutuksia. Tutkimustulosten perusteella etävarhaiskasvatus voidaan nähdä toimintamuotona, jossa suunnitelmallisen ja tavoitteellisen varhaiskasvatuksen sekä lasten ja perheiden tukemisen lisäksi pystyttäisiin tuomaan joustavuutta ja arjen säästämistä tavalliseen varhaiskasvatukseen. Tutkimuksen mukaan etävarhaiskasvatus ei pysty korvaamaan täysin perinteistä varhaiskasvatusta, mutta siitä on hyötyä varhaiskasvatuskentällä.

Asiasanat: etävarhaiskasvatus, varhaiskasvatus, etäopetus, etäyhteys

Ahonen Julia, Miasnikova Julia & Siira Tanya

Distance Early Childhood Education

Year	2021	Pages	58
------	------	-------	----

The goal of this bachelor's thesis was to find out what distance early childhood education means and how early childhood education can be implemented remotely. The thesis was made in collaboration with a private kindergarten chain whose units had provided distance early childhood education during the Covid-19 pandemic in 2020. The purpose of this thesis was to get information through a survey form on what distance learning means and how early childhood education can be implemented remotely. The survey form was used to find out how remote early childhood education has been planned and implemented in collaborator's kindergarten chains in 2020. The thesis aims to help develop remote learning in collaborator's kindergarten chains and help other social workers as remote learning will become more common. It also aims to provide concrete examples of what kind of distance early childhood education has been made and what opportunities distance early childhood education have in general. This research participated in the theoreticalization and development work of distance early childhood education.

Qualitative and quantitative research methods were utilized in the research thesis. Qualitative and quantitative research methods were combined in the data collection method, data analysis and research questions. The combination of these research methods allowed for wider description of the topic under study.

The theoretical background of the thesis is based on the criteria for early childhood education set out in the early childhood education plan (2018) and the law of early childhood education (540/2018). The thesis also got acquainted with the criteria and recommendations for the quality and evaluation of early childhood education defined by the National Education Evaluation Center (2018 & 2019). In addition, previous studies, guides, and articles in English on early childhood education were used.

Eight people answered the survey. The people who answered were involved in planning and implementing distance early childhood education in collaborator's kindergarten chains in 2020. Information collected from a small number of respondents provided narrowed opportunity to draw conclusions about distance early childhood education. The present thesis study found out that distance early childhood education has been organized with video calls, live broadcasts, pre-recorded videos and through materials shared with families. Kindergarten staff has found distance early childhood education exhausting because transfer to it was done quickly and without proper training. Based on the research results, distance early childhood education combines both planned and targeted activities and support for children and families. In addition, distance early childhood could also bring flexibility and everyday savings to ordinary childhood education. According to the present thesis study, distance early childhood education cannot completely replace traditional early childhood education, but it is useful in the field of early childhood education.

Keywords: Distance early childhood education, early childhood education, distance learning, remote connection

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Tietoperusta	7
2.1	Varhaiskasvatus.....	7
2.1.1	Varhaiskasvatuksen kriteerit sekä laatu.....	8
2.1.2	Varhaiskasvatuksen pedagogiikka	9
2.2	Etävarhaiskasvatus	10
2.2.1	Etävarhaiskasvatuksesta tehtyjä tutkimuksia	11
2.2.2	Etävarhaiskasvatus oppaita varhaiskasvattajille	13
2.2.3	Englanninkielisiä artikkeleita verkko-opiskelusta.....	14
3	Toteutus	17
3.1	Aineiston keruu.....	18
3.2	Kyselylomake	18
3.3	Aineiston analyysi	20
4	Luotettavuus ja eettisyys	21
4.1	Kyselylomakkeen luotettavuus ja eettisyys	22
5	Tulokset	24
5.1	Osio 2 - Perustietoa etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä.....	25
5.2	Osio 3 - Etävarhaiskasvatuksen toimivuus ja pedagoginen toteuttaminen	30
6	Johtopäätökset	39
6.1	Etävarhaiskasvatuksen tarkoitus	39
6.2	Varhaiskasvatuksen toteutus etäyhteyden välityksellä	41
6.3	Pedagogisen viitekehyksen ja varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutuminen....	43
6.4	Varhaiskasvattajien kokemukset etävarhaiskasvatuksesta	45
7	Pohdinta	46
	Lähteet.....	49
	Kuviot	51
	Liitteet	53

1 Johdanto

Koko Suomi muuttui hetkessä, kun 16.maaliskuuta 2020 hallitus määräsi yhdessä tasavallan presidentin kanssa, että koko maassa vallitsee poikkeusolot Covid-19-pandemian takia. Tämä tarkoitti myös uusia linjauksia koskien varhaiskasvatusta. Määrättiin, että varhaiskasvatuksen toimintayksiköt pidetään toiminnassa, mutta ne vanhemmat ja huoltajat, joiden on mahdollista järjestää lapsensa hoito kotona poikkeusolojen aikana, toimisivat niin (Valtioneuvosto 2020). Poikkeusolot kestivät Suomessa kolme kuukautta, päättyen 16.kesäkuuta 2020 (Sosi-aali- ja terveysministeriö 2021). Tänä aikana osa lapsista siirtyikin päiväkodista kotioloihin ja muodostui nopea tarve kehittää varhaiskasvatusta vallitsevaan tilanteeseen sopivaksi. Esille nousi varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä, eli etävarhaiskasvatus. Puhetta etävarhaiskasvatuksesta oli kuitenkin ollut jo aiemmin, mutta sen kehittämistarve tuli Covid-19-pandemian vuoksi ajankohtaiseksi odotettua aikaisemmin (Weckström 2021,97). Etävarhaiskasvatusta käsitteenä on kuitenkin määritelty ensimmäisiä kertoja jo ennen pandemiaa vuonna 2019 (Jokinen & Nieminen 2019). Opinnäytetyömme keskittyy vuoden 2020 pandemia-aikana järjestettyyn etävarhaiskasvatukseen.

Tutkimme opinnäytetyössämme mitä etävarhaiskasvatus tarkoittaa, sekä miten varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa etäyhteyden välityksellä. Opinnäytetyömme on toteutettu yhteistyössä yksityisen päiväkotiketjun kanssa, joka esiintyy opinnäytetyössämme anonymisti. Viit-taamme päiväkotiketjuun nimellä yhteistyökumppani. Yhteistyökumppanimme yksiköissä on järjestetty etävarhaiskasvatusta vuoden 2020 Covid-19-pandemian aikana. Toteutimme tutkimuksemme kyselylomakkeen avulla ja näin saimme kerättyä tietoa siitä, miten yhteistyökumppanimme päiväkodeissa on suunniteltu sekä toteutettu etävarhaiskasvatusta vuonna 2020. Näitä saamiamme vastauksia analysoimme ja vertaamme aikaisempaan teoretietoon varhaiskasvatuksesta sekä etävarhaiskasvatuksesta.

Opinnäytetyömme on muodoltaan tutkimuksellinen, ja hyödynnämme tutkimuksessamme määrällistä sekä laadullista menetelmäsuuntausta. Tutkimuksessamme korostuu varhaiskasvattajien kokemukset etävarhaiskasvatuksesta, joka on laadullista eli kvalitatiivista, mutta kyselylomake ja tiedon kerääminen mahdollisimman monelta varhaiskasvattajalta tuo siihen määrällisen eli kvantitatiivisen tutkimuksen piirteitä.

Osallistumme tutkimuksellamme etävarhaiskasvatuksen teoretisointiin sekä kehittämistyöhön. Näin ollen tutkimuksestamme on hyötyä etävarhaiskasvatuksen yleistyessä. Tutkimuksemme tarjoaa konkreettisia esimerkkejä siitä, minkälaista etävarhaiskasvatusta on tehty, miten sitä on toteutettu ja minkälaisia mahdollisuuksia etävarhaiskasvatuksella ylipäätään on.

2 Tietoperusta

Etävarhaiskasvatus on käsitteenä sekä aihealueena vielä hyvin tuore. Kun ryhdyimme suunnittelemaan tätä opinnäytetyötä vuoden 2021 keväällä, etävarhaiskasvatuksesta löytyi vain muutamia lehtiartikkeleita, tutkimuksia sekä kokoavia oppaita varhaiskasvattajille. Etävarhaiskasvatuksen tarpeellisuuden sekä aiheen tuoreuden takia tietoa kuitenkin syntyy koko ajan lisää. Esimerkiksi opinnäytetyömme toteutusvaiheen aikana huomasimme, että aiheesta on tällä välin keretty jo julkaisemaan lisää tietoa muun muassa uusien varhaiskasvatuksen työntekijöille suunnattujen oppaiden kautta. Tämän lisäksi etävarhaiskasvatuksesta on kirjoitettu myös yksi opinnäytetyö vuoden 2021 aikana.

Käsitlemme opinnäytetyössämme etävarhaiskasvatusta siitä jo kirjoitettujen dokumenttien valossa. Niiden kautta avaamme sekä pohjaamme sitä, miten etävarhaiskasvatus määritellään ja nähdään tällä hetkellä varhaiskasvatuksen saralla. Suomen kielellä kirjoitettujen dokumenttien lisäksi käytämme myös muutamaa englanninkielistä artikkelia koskien etäopetusta ja etävarhaiskasvatusta. Emme kuitenkaan voi tukeutua vain yksittäisiin teorialähteisiin määritellesämme, mitä etävarhaiskasvatus tarkoittaa, sillä osallistumme tämän opinnäytetyön myötä itsekin aiheen teoretisointiin. Tämän vuoksi saamamme tutkimustulokset ovat suuressa roolissa etävarhaiskasvatuksen määrittelyssä. Näiden kaikkein lähteiden avulla kuvamme ja havainnollistamme kokonaisuudessaan sitä, mitä etävarhaiskasvatus tällä hetkellä tarkoittaa sekä miten varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa etäyhteyden välityksellä.

2.1 Varhaiskasvatus

Jotta voimme selvittää, mitä etävarhaiskasvatus on, meidän täytyy alkuun ymmärtää, mitä varhaiskasvatus tarkoittaa sekä millaisia säädöksiä varhaiskasvatuksen toteuttamiselle sekä järjestämiselle on asetettu. Tähän aiheeseen perehdymme varhaiskasvatuslaissa (540/2018) ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (VASU 2018) määriteltyjen varhaiskasvatuksen kriteerien kautta. Näiden lisäksi olemme perehtyneet myös Kansallinen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi 2018 & 2019) määrittelemiін varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteisiin sekä suosituksiin.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) 1 luvun 2 §:ssä on määritelty, mitä varhaiskasvatus tarkoittaa. Se on kokonaisuus suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatusta, jossa yhdistyy opetus, joka painottuu pedagogiikkaan, ja lapsen perushoito. Kunta on velvoitettu järjestämään varhaiskasvatusta, joka edistää lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista. (VASU 2018, 7,14). Kun puhumme opinnäytetyössämme tavallisesta varhaiskasvatuksesta, tarkoitamme juuri tätä laissa määriteltyä käsitettä varhaiskasvatuksesta.

2.1.1 Varhaiskasvatuksen kriteerit sekä laatu

Se, minkälaisia vaatimuksia varhaiskasvatuksella on, tulee suoraan varhaiskasvatusta ohjaavasta lainsäädännöstä sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteista (Karvi 2018, 14). Vastataksemme tutkimuskysymykseemme-’’miten varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa etäyhteyden välityksellä?’’ on meidän tarkasteltava, miten varhaiskasvatuksen laatua valvotaan ja mitkä lain määräämät varhaiskasvatuksen tavoitteet voidaan toteuttaa etävarhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen laatua valvotaan kansallisella, paikallisella ja pedagogisen toiminnan tasolla. Kansallisella tasolla keskiössä on lainsäädäntö, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, resurssiohjaus, arviointi sekä informaatio-ohjaus. Kansallisen ohjausjärjestelmän tavoite on se, että koulutus jatkuu varhaiskasvatuksesta eteenpäin perusopetukseen ja siitä ylemmille tasoille, kuten ammattikorkeakouluun tai yliopistoon. (Karvi 2018, 20-21.) Laadukkaat, tasa-arvoiset palvelut tulee olla kaikkien lasten saatavilla ja kansallinen ohjausjärjestelmä turvaa yksilöllisen kehittymisen ja oppimisen toteuttamista, jotta tasa-arvoinen varhaiskasvatus toteutuu (Karvi 2019, 13). Paikallisella tasolla arviointia tehdään varhaiskasvatuksen järjestäjien ja yksityisten palveluntarjoajien kautta. He arvioivat minkälaisia paikalliset varhaiskasvatussuunnitelmat ovat ja miten ne toteutuvat, sekä minkälainen kokonaisuus varhaiskasvatuspalveluista muodostuu. On varmistuttava siitä, että varhaiskasvatuspalvelut järjestetään oikein, jotta varhaiskasvatuksen kriteerit toteutuvat. Kun puhutaan pedagogisen tason arvioinnista, puhutaan ryhmässä tapahtuvasta pedagogisesta toiminnasta ja sen laadun varmistamisesta. Tällöin arviointi tehdään usein itsearviointina, eli varhaiskasvatuksen työntekijät arvioivat omaa pedagogista toimintaansa ja vertaavat sitä varhaiskasvatuksen kriteereihin ja tavoitteisiin. (Karvi 2018, 22-24.)

Varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 luvun 3 §:ssa kerrotaan tarkemmin varhaiskasvatuksen tavoitteet. Tavoitteita on kirjattuna yhteensä kymmenen, pääsääntöisesti ne varmistavat lapsen oikeutta kokonaisvaltaiseen kasvuun, tukeen, oppimiseen ja pedagogiikkaan, vuorovaikutukseen sekä tasa-arvoon. Me nostamme kuitenkin lähempään tarkasteluun muutamat varhaiskasvatuksen tavoitteet, jotka ovat oleellisempia tutkimuksemme kannalta. 1 luvun 3§:ssa yksi tavoite on turvata pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja henkilöstön välillä. Etävarhaiskasvatus varmasti, ainakin joltakin osin, varmistaa tätä jatkuvuutta, mutta kuinka hyvin se onnistuu käytännössä? Tätä on tärkeää tarkastella, jotta voimme arvioida ja tutkia etävarhaiskasvatuksen järjestämistä kunnolla. Samassa luvussa ja momentissa (540/2018, 1 luvun 3 §) on tuotu esiin, miten kaikille lapsille tulee turvata yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen. Etävarhaiskasvatuksen toteuttamista tutkittaessa on tärkeää selvittää, toteutuuko myös etänä tapahtuva varhaiskasvatus yhdenvertaisesti. Meidän on otettava huomioon esimerkiksi elektronisten laitteiden saatavuus perheissä ja vanhempien mahdollisuudet olla läsnä etävarhaiskasvatuksessa. Nostamme vielä yhden tavoitteen esille 1 luvun 3 momentista (540/2018), varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä

oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista. Kykeneekö etävarhaiskasvatusta tukemaan täyspainotteisesti lapsen oppimisen edellytyksiä? Tämä on tärkeä asia selvittää, jotta voimme vastata tutkimuskysymykseemme- ”miten varhaiskasvatusta voidaan toteuttaa etäyhteyden välityksellä?”

Varhaiskasvatustalain (540/2018) 3 luvun 12 momentissa määritellään varhaiskasvatuksen kesto. Kunnan on huolehdittava, että lapsi saa varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Onko kyseinen määrä mahdollista toteuttaa etänä, kun otetaan huomioon esimerkiksi vanhempien omat työajat? Miten toiminta järjestetään, onko se kokonaan etäyhteydellä tehtävää varhaiskasvatusta vai esimerkiksi osittain kotona vanhempien avustuksella tehtävää opetusta? Muun muassa näitä asioita selvitimme kyselylomakkeella, jotta saamme kattavan kuvan etävarhaiskasvatuksen toteutuksesta. Tuntimäärää on tärkeä tutkia, koska se auttaa ymmärtämään tavallisen varhaiskasvatuksen ja etävarhaiskasvatuksen eroja.

Tärkeä kriteeri varhaiskasvatuksessa on osaava, koulutettu henkilökunta. Varhaiskasvatusta päiväkodeissa toteuttaakin koulutettu henkilökunta ja lainsäädäntö määrittää varhaiskasvatushenkilöstön kelpoisuudet. Sen lisäksi täydennyskoulutukset ovat tärkeä osa ammatillista kehittymistä. (Karvi 2018, 46.) Meidän on saatava tietää, kuinka hyvin henkilöstö on koulutettu järjestämään etävarhaiskasvatusta, sillä etävarhaiskasvatuksen on vastattava laadultaan tavallista varhaiskasvatusta. Onko nopeasti etävarhaiskasvatukseen siirryttäessä pystytty huolehtimaan henkilökunnan koulutuksesta ja riittävästä osaamisesta? Voidaanko etävarhaiskasvatusta edes järjestää, jos siihen ei ole osaavaa varhaiskasvattajaa? Nämä kysymykset liittyvät suoraan etävarhaiskasvatuksen toteuttamiseen ja ovat siksi tärkeitä tutkimuksellemme.

2.1.2 Varhaiskasvatuksen pedagogiikka

Varhaiskasvatuksen pedagogiikka on laadukkaan varhaiskasvatuksen perusta, joten sillä on suuri merkitys tutkimuksemme kannalta. Voidaksemme kunnolla arvioida etävarhaiskasvatuksen toteutusta on myös tarkasteltava pedagogisen puolen toteutumista. Seuraavaksi avaamme tarkemmin sitä, mitä varhaiskasvatuksen pedagogiikalla oikeastaan tarkoitetaan ja mikä pedagoginen viitekehys on.

Jotta voidaan toteuttaa laadukasta varhaiskasvatusta, on oltava selkeää tietoa siitä, mitä ja miten varhaiskasvatusta toteutetaan. Tässä tehtävässä auttaa varhaiskasvatuksen pedagogiikka, joka antaa toiminnalle selkeät raamit. Pedagogiikka varhaiskasvatuksessa tarkoittaa kokonaisvaltaista, suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, joka on monitieteelliseen tietoon perustuvaa. Kaiken toiminnan keskiössä on lapsilähtöisyys ja huomiota tulee kiinnittää erityisesti lapseen yksilönä. Pedagogiseen toimintaan kuuluu aina myös dokumentointi, arviointi ja kehittäminen. (VASU 2018, 19-23, 37.) Pedagogiikan tuleekin näkyä päiväkodin kaikessa toiminnassa ja päiväkotiin tulee rakentaa turvallinen ympäristö ja yhteisö, jotta lapsi voi kasvaa ja kehittyä. (Hujala & Turja 2020, luku 1.)

Tavoitteena pedagogisessa toiminnassa on siis edistää lasten oppimista, hyvinvointia ja laaja-alaista osaamista. Jotta pedagoginen toiminta olisi mahdollisimman selkeää, on avuksi luotu pedagogisen toiminnan viitekehys, joka kuvastaa selkeästi, mitä varhaiskasvatukselta halutaan. Pedagogiseen viitekehykseen kuuluu useita osia, jotka yhdessä muodostavat kokonaisuuden oppivasta ja hyvinvoivasta lapsesta. Nämä osat ovat laaja-alainen osaaminen, lasten mielenkiinnonkohteet ja tarpeet, oppimisen alueet sekä kasvatus, opetus ja hoito. Laaja-alainen osaaminen sisältää paljon erilaisia alakategorioita: ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sekä osallistuminen ja vaikuttaminen. Oppimisen alueisiin kuuluvat kielet, ilmaisu, yhteisö, ympäristössä tutkominen ja toiminen sekä kasvaminen, liikuminen ja kehittyminen. Kasvatus, opetus ja hoito pitää sisällään arvoperustan, oppimiskäsitteiden, työtavat, työyhteisön, pedagogisen dokumentoinnin, arvioinnin ja kehittämisen, toimintakulttuurin sekä oppimisympäristön. Kun kaikki viitekehyksessä luetellut asiat kohtaavat, on lopputuloksena lapsi, joka opettelee, kokee, toimii, osallistuu, leikkii, liikkuu, tutkii ja ilmaisee. Eli siis oppiva ja hyvinvoiva lapsi. (VASU 2018, 36.)

Näin ollen pedagoginen viitekehys on työkalu, johon varhaiskasvatuksen ammattilaiset voivat aina palata. Mielenkiintoista tutkimuksessamme onkin kokemukset pedagogisen viitekehyksen toteutumisesta etävarhaiskasvatuksessa. Miltä osin sitä voidaan toteuttaa? Mikä taas vaatii tavallista varhaiskasvatusta?

2.2 Etävarhaiskasvatus

Pystyäksemme perehtymään tarkemmin tutkimuskysymykseemme, etävarhaiskasvatuksen tarkoituksesta, on meidän ensin määriteltävä mitä tämä sana käsitteenä tarkoittaa. Opinnäytetyössämme tarkoitamme etävarhaiskasvatuksella päiväkodin henkilöstön toteuttamaa varhaiskasvatusta, jossa henkilöstö ei ole fyysisesti samassa tilassa varhaiskasvatuksessa olevien lasten kanssa. Etävarhaiskasvatuksen tarkoituksena on olla varhaiskasvatuslain (540/2018) mukaisesti suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuus, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. (Weckström 2021,97.)

Tulemme seuraavaksi avaamaan enemmän etävarhaiskasvatuksen tarkoituksia sekä tavoitteita käsittelemällä etävarhaiskasvatuksesta tehtyjen tutkimuksien sekä varhaiskasvattajille suunnattujen etävarhaiskasvatus oppaiden kautta. Osa näistä tutkimuksista on kirjoitettu jo ennen Covid-19- pandemian, kun etävarhaiskasvatus ei ollut vielä varsinaisesti ajankohtainen aihe vaan aiheesta oli ennemminkin mahdollisia suunnitelmia ja pohdintaa esillä. Sittemmin Covid-19-pandemian levittyä etävarhaiskasvatusta alettiin toteuttamaan käytännössäkin. Näin ollen esimerkiksi aiheesta kirjoitetut etävarhaiskasvatuksen oppaat ovat kirjoitettu vuoden 2020 aikana, jolloin etävarhaiskasvatusta alettiin toteuttamaan pandemian takia.

2.2.1 Etävarhaiskasvatuksesta tehtyjä tutkimuksia

Etävarhaiskasvatuksesta on ollut keskustelua sekä pohdintaa jo ennen Covid-19- pandemiaa. Nyt etävarhaiskasvatus nousi kuitenkin suuremmissa roolissa esille pandemian takia. Tässä osiossa perehdymme tarkastelemaan tarkemmin, millaisia suunnitelmia sekä tutkimuksia etävarhaiskasvatuksesta on julkaistu ennen pandemiaa, mutta myös pandemian aikana. Nämä erilaiset tutkimukset luovat havainnollistavaa kuvaa siitä, millaiseksi etävarhaiskasvatus nähdään sekä määritellään tällä hetkellä, kun opinnäytetyötämme kirjoitamme.

Virtuaalisen varhaiskasvatuksen mahdollisuuksista puhuttiin jo vuonna 2019 kun opetus- ja kulttuuriministeriön yhteydessä toimiva varhaiskasvatuksen neuvottelukunta (Jokinen & Nieminen 2019) esitteli julkaisemassaan raportissaan varhaiskasvatuksen tulevaisuuden kuvia siitä, millaisiin suuntauksiin varhaiskasvatusta voitaisiin lähteä kehittämään vuoteen 2040 asti. Tässä raportissa nostettiin yhdeksi uudeksi suuntaukseksi teknologian hyödyntäminen varhaiskasvatuksessa sekä käsiteltiin sitä, voiko virtuaalinen varhaiskasvatus nousta perinteisen varhaiskasvatuksen rinnalle. Raportissa pohdittiin myös, millaisia mahdollisuuksia ja haasteita virtuaalisella varhaiskasvatuksella saattaisi olla. Covid-19-pandemian takia virtuaalisen varhaiskasvatuksen kehittyminen lähtikin nousuun odotettua nopeammalla tavalla. Weckström (2021,98) kuvasikin tutkimuksessaan, että Covid-19-pandemia synnytti virtuaalisen varhaiskasvatuksen tarpeen kaksikymmentä vuotta etuajassa. (Jokinen & Nieminen 2019.)

Vuonna 2021 ilmestyi teos nimeltä Uudet tuulet (Lund & Väliäho toim. 2021), joka käsittelee nimenomaan näitä varhaiskasvatuksessa tapahtuvia uusia murrosvaiheita. Teoksessa käsitellään yhtenä osa-alueena etävarhaiskasvatusta poikkeusoloissa (Weckström 2021, 97-103). Weckströmin (2021, 97-103) tutkimuksessa paneudutaan siihen, miten yksityisessä päiväkotiketju Touhulassa järjestettiin valtakunnallisesti keväällä 2020 etävarhaiskasvatusta sekä käydään läpi henkilöstölle tehdyn etävarhaiskasvatuksen järjestämisen- kyselyn tuloksia. Tutkimuksessa kerrotaan, että Touhulassa järjestetyille etävarhaiskasvatukselle oli kolme erilaista tarkoitusta: lapsen oikeus ryhmässä tapahtuvaan varhaiskasvatukseen, lasten mahdollisuus sosiaaliseen vuorovaikutukseen päiväkodista tuttujen kavereiden ja kasvattajien kanssa sekä perheiden ja vanhemmuuden tukeminen. Etävarhaiskasvatuksen järjestämisen keskiössä olikin varhaiskasvatuslaissa (540/2018) mainittu lapsen edun ensisijaisuus. (Weckström 2021, 98.)

Weckströmin (2021, 97-103) tutkimuksesta käy ilmi, että Touhulassa valtakunnallisesti toteutettu etävarhaiskasvatus järjestettiin KotiTouhula- tuokioiden, kaikille asiakasperheille jaettujen päivittäisten touhuvinkkien sekä touhukassien kautta. Näiden lisäksi perheillä oli mahdollisuus osallistua myös sosiaalisessa mediassa järjestettyihin live-tapahtumiin kerran viikossa. Etävarhaiskasvatuksen toteuttamisen muodot syntyivät yhteistyössä päiväkotihenkilöstön, päiväkodin johtajien, lapsien ja lasten huoltajien kanssa sekä päiväkodin tuomien toimivien esimerkkien kautta. Etävarhaiskasvatusta järjestettiin kaikissa Touhuloissa, mutta

toimintaan osallistuminen oli perheille vapaaehtoista. Osa perheistä osallistui aktiivisesti tarjolla olleeseen etävarhaiskasvatukseen, osa taas ei ollut osallistunut toimintaan ollenkaan. Kuitenkin perheiltä saatujen palautteiden mukaan, toiminta oli ollut lapsille mieleistä ja se helpotti myös perheiden arkea. Kiitosta oli saanut erityisesti monipuoliset toteutustavat sekä toiminnan vahva pedagoginen näkökulma. (Weckström 2021, 98-101.)

Touhulan (Weckström 2021) kasvatustehtävissä olevalle henkilöstölle tehtiin poikkeusolojen päätyttyä kysely etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kyselyyn vastasi 188 päiväkodista 54 päiväkotia. Yhteenvetona voidaan kyselyn pohjalta todeta, että etävarhaiskasvatuksen järjestäminen poikkeusoloissa oli onnistunut kokemus vastaajille. Tiettyjä haasteitakin tietysti esiintyi. Haasteita oli esimerkiksi toiminnan aloittamisessa ja toteuttamisessa. Kokonaiskuvana kyselyn pohjalta etävarhaiskasvatus oli henkilöstölle hyvänä omien taitojen ja osaamisen vahvistaja sekä lisääjä, mutta myös loi uutta näkökulmaa toiminnan toteuttamiseen arjessa. Vaikkakin kyselyn pohjalta etävarhaiskasvatus oli todettu hyväksi tavaksi olla yhteydessä kotona oleviin lapsiin, oli etävarhaiskasvatuksen isoimpana haasteena kuitenkin riittävän henkilöstön määrä, laitteiden sekä ohjelmien ajoittainen toimimattomuus tai muunlainen yhteydenpito-ongelma. Toiminnan onnistumiselle on kuitenkin keskeistä henkilöstön työnjako toiminnan aikana sekä oikeanlaisen ryhmän valitseminen toimintatuokioon. (Weckström 2021, 102.)

Onnistuneen etävarhaiskasvatus- tai etäopetustuokion järjestäminen niin varhaiskasvattajien kuin perheidenkin mielestä pitää sisällään monta erilaista elementtiä, jotka yhdessä vaikuttavat syntyneeseen kokemukseen toiminnasta. Tämä saatu kokemus etävarhaiskasvatuksesta tai etäopetuksesta vaikuttaa etävarhaiskasvatuksen tarkoituksen sekä toteutuksen määrittelyyn sekä niiden kehittämiseen. Näitä erilaisia kokemuksia etäopetuksesta on tarkasteltu tarkemmin vuonna 2020 julkaistussa lastensuojelun keskusliiton kanssa yhteistyönä toteutetussa selvityksessä (Paju 2020, 52-67) koronakriisin vaikutuksista lapsiperheiden elämään. Selvityksessä käsitellään useiden kyselytutkimuksien kautta lapsiperheiden kokemuksia etäopetuksesta sekä sen onnistumisesta. Yhtenä osiona selvityksessä käsitellään myös nimenomaan perheiden kokemuksia etävarhaiskasvatuksesta. (Paju 2020, 52.)

Kyselyn (Paju 2020, 52-67) kokonaistuloksissa tuodaan esille erityisesti sitä, että noin 80 % vastanneista (vastaajia oli n. 1 012) perheistä katsoi etäopetuksen sujuneen melko hyvin ja yli neljäsosa katsoi, että etäopetus sujui erittäin hyvin. Kokonaiskuvana kyselyn tulokset antavat sen kuvan, että etäopetus nähdään hyvänä ja toimivana tapana, joka tukee lapsen opetusta tällaisissa poikkeusoloissa. Kuitenkin tarkasteltaessa kyselyihin liittyneitä avoimia vastausosioita, nousee niissä vahvasti esille se, kuinka perheet kokivat suuria vaihteluita etäopetuksen laadussa. Huomiot kiinnittyivät erityisesti etäopetuksen tapaan, määrään sekä siihen kuinka sujuvaksi tai kuormittavaksi etäopetus koettiin. Vaihtelut koskivat niin samoja kouluja kunnassa kuin opettajia saman koulun sisällä. Opetuksen laadullisten erojen takia osa

vastaajista oli kuvannut, että opetus on muuttunut enemmän etäopetuksesta kotiopetuksi. Erityisestikin niiden vastaajien mielestä, jotka kokivat etäopetuksen ei toimivaksi tavaksi. (Pajunen 2020, 53-60.)

Kyselyssä (Paju 2020, 52-67) käsiteltiin erillisenä osa-alueena perheiden kokemuksia etävarhaiskasvatuksesta. Yleiseltä kannalta katsottuna vastaajat eivät olleet etävarhaiskasvatukseen niin tyytyväisiä, kuin he olivat etäopetukseen. Etävarhaiskasvatus ei koettu suoranaisesti hyväksi asiaksi eikä huonoksi, ennemminkin neutraaliksi. Vastajamäärä tähän kyselyn osa-alueeseen oli kuitenkin sen verran pieni, ettei mitään varsinaisia johtopäätöksiä voida etävarhaiskasvatuksen osalta tehdä. (Pajunen 2020, 64.)

2.2.2 Etävarhaiskasvatus oppaita varhaiskasvattajille

Näiden ylläkuvattujen erilaisten tutkimusten lisäksi etävarhaiskasvatuksesta on myös kirjoitettu muutama erilainen opas varhaiskasvattajille. Nämä varhaiskasvattajille tehdyt oppaat selventävät sekä kertovat tarkemmin, mitä etävarhaiskasvatuksen suunnitteleminen sekä toteuttaminen tarkoittaa varhaiskasvattajien näkökulmasta. Oppaissa on myös kuvattu varhaiskasvattajille tarkemmin sitä, mitä tehtiin ja millä tavoin. Oppaat pyrkivät avaamaan etävarhaiskasvatuksen tarkoitusta ja toteutusta varhaiskasvattajien näkökulmasta.

Vuonna 2020 kirjoitettiin Mannerheimin lastensuojeluliiton Kainuun piirin yksikölle (Nuotio & Rötö 2020) etävarhaiskasvatusopas, mikä on suunnattu erityisesti varhaiskasvattajille informatiiviseksi kokonaisuudeksi etävarhaiskasvatuksesta. Oppaalle on kuvattu olevan kaksi perimmäistä tavoitetta: 1. Helpottaa varhaiskasvatuksen henkilöstöä niissä tilanteissa, joissa kasvokkain tapahtuva varhaiskasvatus ei ole jostain syystä mahdollista toteuttaa 2. Luoda varhaiskasvattajille yksi tietolähde, josta löytyy varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2018) pohjautuvaa materiaalia etävarhaiskasvatuksen toteuttamisesta niin, että se täyttää varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) kuvatut pedagogisen toiminnan tavoitteet ja sisällöt eli oppimisen eri alueet. Oppaaseen on kuvattu eri osioihin, millaista etävarhaiskasvatusta voisi olla 1-3- ja 3-5-vuotiaille. (Nuotio & Rötö 2020, 2, 4, 7, 19).

Oppaaseen (Nuotio & Rötö 2020) on koottu näiden varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018) kuvattujen eri oppimisen alueiden, samojen alueiden, joita esitellään myös pedagogisessa viitekehyksessäkin (VASU 2018, 36), mukaisesti erilaisia esimerkkejä toimintatuokioista, joita varhaiskasvattaja voisi etäyhteyden välityksellä järjestää. Nämä esimerkkitoimintatuokiot ovat sellaisia, joista varhaiskasvattaja pystyy ottamaan mallia tai hyödyntämään suoraan oman ryhmänsä toimintatuokioita suunnitellessa tai järjestäessä. (Nuotio & Rötö 2020, 7-18 & 19-29)

Kyseisessä oppaassa (Nuotio & Rötö 2020) varhaiskasvattajille ei siis suoraan kerrota, miten etävarhaiskasvatusta tulisi toteuttaa, vaan sen tarkoituksena on antaa ennemminkin

havainnollistavia esimerkkejä ja tietopaketteja varhaiskasvattajilla, jotta he pystyvät tämän tiedon kautta suunnittelemaan etävarhaiskasvatusta omanlaisiksi sekä heidän ryhmällensä sopiviksi kokonaisuuksiksi.

Kontiolahden kunta (Reentie 2020) on tuottanut myös tällaisen oppaan, tai ennemminkin tietopaketin, perustuen heidän kokemuksiinsa etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä sekä toteutuksesta vuonna 2020. Tietopaketissa havainnollistetaan lukijalle, miten kunta lähti etävarhaiskasvatusta suunnittelemaan, miten sitä toteutettiin sekä millaisia tuloksia he saivat tällaisesta etävarhaiskasvatustoiminnasta. (Reentie 2020.)

Kontiolahden kunnan (Reentie 2020) etävarhaiskasvatus lähti käyntiin siitä, että he kokosivat eri varhaiskasvatuksen ammattilaisista etävarhaiskasvatustiimin eli etä-vakatiimi. Tiimin tarkoituksena oli kehittää uudenlaisia tapoja tehdä varhaiskasvatustyötä Covid- 19- pandemian aikana. Erilaisen toiminnan suunnittelun ja toteuttamisen alustaksi päätettiin luoda Facebook-ryhmä, joka tavoittaisi kotona olevia perheitä. Etä-vaka tiimi suunnitteli itse sisällöt, tuotti materiaalit ja hoiti tiedottamisen niistä henkilökunnalle sekä perheille. Toimintaa toteutettiin Facebook-ryhmän lisäksi myös Teams-palvelussa. Kaikki toimintaideat sekä tehtävät perustuivat varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2018). Ne olivat muokattu sellaisiksi kokonaisuuksiksi, että perheiden olisi niitä helppo toteuttaa kotoa löytyvillä materiaaleilla. Teemat, jotka tehtäville ja toimintaideoille muodostuivat, olivat liikunta, leikki ja ilmaisu, askartelu, kädentaidot ja leivonta, luontokasvatus, tiede ja tutkiminen sekä perheen hyvinvointi. Tuotetuissa sisällöissä oli huomioituna eri-ikäiset lapset. (Reentie 2020.)

Suurimpana tuloksena Kontiolahden kunnan (Reentie 2020) etä-vakatiimin suunnittelema sekä toteuttama etävarhaiskasvatus toiminta kehitti täysin uudenlaisen tavan toteuttaa varhaiskasvatusta. Toiminta opetti, että poikkeustilanteissakin perheitä voi tukea, mutta myös osoitti, että varhaiskasvatusta on mahdollista toteuttaa etänä. Uusi varhaiskasvatustoiminta myös innosti muuta varhaiskasvatuksen henkilökuntaa tarttumaan mukaan toimintaan. Etä-vakatiimi keräsi toiminnastaan myös palautetta toimintaan osallistuneilta vanhemmilta Google Drive-palvelussa toteutetun lyhyen kyselyn kautta. Kyselyyn he saivat vastauksia 33 vanhemmalta. Kokonaisuudessaan vanhemmilta kerätty palaute toi esille näkökulman siitä, että vastaavalaista toimintaa tarvittaisiin myös jatkossakin. Nyt tietysti, kun poikkeus olot Covid- 19- pandemian osalta ovat päättyneet ei etä-vakatiimi ole enää jatkanut toimintaansa samalla tavalla. Kuitenkin Facebook-ryhmään tuotettu materiaali on edelleen henkilökunnan sekä perheiden käytettävissä. (Reentie 2020.)

2.2.3 Englanninkielisiä artikkeleita verkko-opiskelusta

George Lucasin koulutussäätiö, eli George Lucas Education Foundation, on voittoa tavoittelematon järjestö, joka on omistautunut oppimisprosessien parantamiseen innovatiivisten, toistettavien ja näyttöön perustuvien ohjelmien avulla. Edutopia.org on kattava

englanninkielinen verkkosivusto, ja samalla myös verkkoyhteisö, joka lisää tietoa siitä, mikä toimii esi- ja peruskouluopetuksessa. (Edutopia 2021.) Koimme verkkosivuston hyödylliseksi, koska etävarhaiskasvatuksesta oli vielä vuoden 2021 alkuvaiheessa, kun aloimme suunnittelemaan sekä toteuttamaan opinnäytetyötämme, löydettävissä hyvin vähän suomenkielistä tietoa. Kyseisestä englanninkielisestä verkkosivustosta löytyy paljon laajemmin tietoa verkko-opiskelusta eri-ikäisten lasten kohdalla.

Edutopia (2021) verkkosivustolla on lukuisia verkko-opiskelua koskevia ajankohtaisia artikkeleita. Artikkelit ovat muun muassa psykologien, koulutusjohtajien sekä varhaiskasvatuksen ammattilaisten kirjoittamia. He jakavat artikkeleissaan omia kokemuksia etäopiskelusta ja antavat vinkkejä siihen, kuinka parantaa etäopiskelua lasten kanssa. Artikkeleita löytyy myös itse opettajille, kuinka ylläpitää ja parantaa omaa hyvinvointia pandemian keskellä. (Edutopia 2021.)

Hyödynnämme opinnäytetyössämme kahta eri artikkelia Edutopia verkkosivustolta. Yhden niistä on kirjoittanut kehityspsykologi ja tutkija Young. Hänen kirjoittamassaan artikkelissaan *11 Tips for Teaching Preschool Online* on listattu 11 vinkkiä esikouluikäisten lasten opettamiseen verkko-opiskelumuodossa. Young kehottaa suhtautumaan myötätunnolla verkossa tapahtuvaan esikouluopetukseen, koska yhtäkään varhaiskasvatusopettajaa ei olla aiemmin koulutettu verkossa tapahtuvaan esikouluopetukseen. Tämän takia varhaiskasvattaja kannattaa olla armollinen itselleen. Lisäksi Young muistuttaa olemaan myötätuntoinen lasten perheitä kohtaan, jotka ovat todennäköisesti olleet myös jatkuvassa sopeutumistilassa. (Young 2020.)

Young (2020) kertoo artikkelissaan, että päiväkotikäisten lasten keskittymisaika on lyhyt. Todennäköisesti keskittymisaika on vieläkin lyhyempi, kun kyseessä on videon välityksellä tapahtuvaa opetusta. Yhden pidemmän opetustuokion sijasta kannattaa jakaa opetustuokiot lyhyemmiksi ja sisällyttää niihin paljon liikettä. Aktiivista ja passiivista toimintaa on hyvä vuorotella. Lapsille voi esimerkiksi pitää nopean aarrejahdin, jolloin lapsia voi pyytää löytämään heidän kotoaan nopeasti kolme vihreää esinettä. Tämän jälkeen voidaan jälleen kokoontua ja keskustella yhdessä löydetyistä esineistä. (Young 2020.)

Yksi hyvä ohje, jonka Young (2020) myös jakaa artikkelissaan on se, että pidettäisiin rutii-neista kiinni. Tämä tarkoittaa sitä, että jokaisen virtuaalitunnin alussa, koko ryhmä voisi aloittaa tunnin esimerkiksi yhteislaululla tai lukemalla kirjan. Lasten koteihin on hyvä lähettää mahdollisuuksien mukaan lukujärjestys tai jakaa se näytölle. Näin ollen lasten on helpompi ymmärtää, mitä odottaa seuraavalta virtuaalitunnilta. Näytölle suositellaan jakamaan myös luettavaa kirjaa. Young kertoo artikkelissaan, että omien kokemusten perusteella suoraan näytölle jaettu kirja on ollut enemmän lasten suosiossa kuin se, että opettaja pitäisi kirjaa kädessään. Viimeisin vinkki, jonka Young jakaa artikkelissaan on se, että hän muistuttaa pitämään itsestään huolta. Tämä vinkki on osoitettu erityisestikin

varhaiskasvatuksenopettajille, sillä Young kehottaa antamaan itselleen niin aivotaukoa kuin myös pitämään taukojumppaa. (Young 2020.)

Toinen Edutopia.org -sivuston artikkeli, jota hyödynnämme opinnäytetyössämme, on Coulomben (2020), joka on ollut opetusmaailmassa jo yli 25 vuotta, kirjoittama. Tällä hetkellä hän johtaa Everyday Literacy -yritystä, joka on erikoistunut varhaislapsuuden lukutaidon tukemiseen. Kirjoittamassaan artikkelissaan *Building Community in a Virtual Pre-K Classroom* Coulombe kertoo, kuinka rakentaa yhteisöä virtuaalisessa luokahuoneessa lapsille, jotka ovat aloittamassa päiväkodin. (Coulombe 2020.) ”Pre-K” on lyhenne ”Pre-kindergarten” -termistä. Sillä tarkoitetaan vapaasti suomennettuna esipäiväkotiä. Suomessa ei ole käytössä esipäiväkoti tyylisiä opetusta. Päiväkodissa järjestettävä varhaiskasvatus on Suomessa termiä lähinnä oleva opetusmuoto. Vaikka varsinaista esipäiväkotiä ei Suomessa ole käytössä koimme artikkelin sisällön olevan hyödyllinen opinnäytetyössämme, koska artikkeli koskettaa virtuaaliturvien ohjaamista lapsille.

Moni opettaja pohtii sitä, kuinka ylläpitää yhteisöllisyyden tunnetta, kun käytössä on verkko-opetus. Coulombe (2020) sanoo artikkelissaan, että riippumatta siitä, pidetäänkö opetusta fyysisessä tai virtuaalisessa luokkatilassa, kaikki riippuu siitä, miten opettajat ovat vuorovaikutuksessa lasten kanssa. Coulombe on listannut artikkeliinsa perusstrategioita, jotka ovat tehokkaita etäopetuksessa. Listattuihin perusstrategioihin kuuluvat Coulomben mukaan vuorovaikutuksen ylläpitäminen, yhteiset lauluhetket, liikkumisen hyödyntäminen, integroitu oppiminen, vaihtoehtojen tarjoaminen lapsille ja ongelmanratkaisujen harjoittelu. (Coulombe 2020.)

Coulombe (2020) kertoo, että fyysisessä tilassa ollessa, lapsille voidaan ojentaa vuorotellen palloa, jotta jokainen lapsi voisi vuorollaan kertoa esimerkiksi omista kuulumisistaan tai mielenkiinnonkohteistaan. Virtuaalisessa opetustilassa ollessa voi samalla tavalla heittää mielikuvituksellista palloa vuorotellen jokaiselle lapselle ja kysyä samalla heidän kuulumisiaan. Lähetämällä lapsille viestejä osoittaakseen omaa välittämistä heitä kohtaan ja kysymällä heidän kuulumisiaan, voidaan rakentaa yhteisöllisyyttä. Tällä tavoin ylläpidetään myös vuorovaikutusta lasten kanssa virtuaalisessa opetuksessa. Yhteisiä lauluhetkiä voidaan järjestää myös virtuaalitalassa esimerkiksi ennen siirtymistä seuraavaan aiheeseen. Liikkumista voi hyödyntää erilaisissa leikeissä. Siitä huolimatta, että opetus ei tapahdu fyysisessä tilassa, lapsilla tulee olla mahdollisuus liikkua ja venytellä, jotta keskittyminen olisi helpompaa. Samalla parannetaan lasten vahvuutta ja motoristisia taitoja. (Coulombe 2020.)

Antamalla lapsille mahdollisuus valita, eli tarjoamalla lapsille vaihtoehtoja, kehittää se lasten vastuunottoa ja samalla se rakentaa lapsen omaa luottamusta. Tarjoamalla lapsille vaihtoehtoja, lapset pääsevät harjoittelemaan itsenäistymistä. Lapsille kannattaa antaa myös mahdollisuus pohtia erilaisia ratkaisuvaihtoehtoja erilaisiin tilanteisiin. Tämän jälkeen lapset voivat

näytellä tilanteen ja keksimänsä ratkaisun kyseiseen tilanteeseen. Jos luokkayhteisössä syntyy aitoja ongelmia, lapsia tulisi tukea löytämään yhdessä ratkaisu syntyneisiin ongelmiin. (Coulombe 2020.)

3 Toteutus

Tutkimuksellinen opinnäytetyömme toteutettiin yhteistyössä yksityisen päiväkotiketjun kanssa, joka haluaa esiintyä anonymisti opinnäytetyössämme, joten viittaamme heihin vain sanalla yhteistyökumppani. Tutkimuksemme sai varsinaisesti alkunsa opinnäytetyön tekijöiden omasta ideasta sekä mielenkiinnon heräämisestä tätä ajankohtaista etävarhaiskasvatus aihetta kohtaan. Tämän aiheen valinnan jälkeen lähdimme selvittämään Googlen avulla mahdollisia yhteistyökumppaneita opinnäytetyöllemme. Etsimme sellaisia yhteistyökumppaneita, joista löytyi keväällä 2021 Googlen kautta tietoa, että he olivat suunnitelleet sekä toteuttaneet etävarhaiskasvatusta yksiköissään. Otimme sitten yhteyttä löytäämme yhteistyökumppaniin, jonka kanssa nyt toteutammekin opinnäytetyötämme.

Kaikki yhteydenpito opinnäytetyöhömmme liittyen tapahtui yhteistyökumppanin tietyn yhteyshenkilön kautta sähköpostin välityksellä. Tämä oli myös yhteistyökumppanin mielestä toimiva tapa yhteydenpitoon. Alustavassa sähköpostissamme esittelimme heille ideamme sekä aiheemme alustavan tarkoituksen ja tavoitteet. Kerroimme myös heille, millä tavalla halusimme tehdä yhteistyötä heidän kanssaan. Saimme yhteistyökumppaniltamme hyvin vapaat kädet työmme toteuttamiseen ja he halusivatkin mielenkiinnolla nähdä millaisiin suuntiin, lähtisimme ideaamme kehittämään. Yhteistyökumppani myös koki, että he saivat tuoda omia näkemyksiään riittävästi esiin, ja että heidän toiveitaan kuunneltiin. Sovittuamme tarkemista yksityiskohdista sekä aikataulusta opinnäytetyöhön liittyen, aloimmekin tarkemmin suunnittelemaan opinnäytetyömme toteutusta, tarkoitusta sekä tavoitteita. Suunnitteluvaiheessa rajasimme aiheitamme tiukasti koskemaan vain tiettyä tarkoitusta sekä tavoitteita. Nämä esiteltyämme yhteistyökumppanillemme ja heidän ne hyväksytyä haimmekin heiltä tutkimuslupaa opinnäytetyöllemme sekä sovimme opinnäytetyösopimuksen. Tutkimuslupa solmittiin koskemaan koko yhteistyökumppania niin, että tutkimuksemme pystyi osallistumaan kaikki yhteistyökumppanimme varhaiskasvatuksen työntekijät, jotka olivat jollain tavalla olleet mukana suunnittelemassa sekä toteuttamassa etävarhaiskasvatusta vuonna 2020. Opinnäytetyösopimuksessa sovimme, että lopullisessa työssämme, emme tule julkaisemaan yhteistyökumppanimme nimeä vaan käsittelemme heitä anonymisti. Sovimme myös, että yhteistyökumppanimme yhteyshenkilö on vastuussa kyselymme (LIITE 1) sekä saatekirjeemme (LIITE 3) jakamisesta eteenpäin niille varhaiskasvatuksen henkilöille, joita kyseinen tutkimuksemme koskee. Tästä syystä opinnäytetyössä ei käytetä minkäänlaisia tunnistetietoja yhteiskumppaniimme tai kyselyyn vastanneiden henkilöihin liittyen.

Tutkimuksellisessa opinnäytetyössämme hyödynsimme kvalitatiivista- ja kvantitatiivista tutkimusmenetelmä suuntausta. Kvalitatiivinen sekä kvantitatiivinen tutkimusmenetelmä yhdistyvät opinnäytetyössämme aineiston keruutavassa, aineiston analysoinnissa sekä tutkimuskysymyksissämme. Näiden kahden tutkimusmenetelmän yhdistäminen loi meille mahdollisuuden saada laajempaa kuvaa tutkittavasta aiheestamme. Tutkimuksemme toteutettiin kyselylomakkeen (LIITE 1) avulla, jolla keräsimme tietoa siitä, miten yhteistyökumppanimme päiväkoissa on suunniteltu sekä toteutettu etävarhaiskasvatusta vuonna 2020. Kysely (LIITE 1) oli suunnattu niille varhaiskasvatuksen työntekijöille, jotka olivat olleet mukana suunnittelemassa sekä toteuttamassa etävarhaiskasvatusta vuonna 2020. Kerätyn tiedon pohjalta analysoimme ja vertaamme saamiamme vastauksia aikaisempaan teoretietoon varhaiskasvatuksesta sekä etävarhaiskasvatuksesta.

3.1 Aineiston keruu

Käytimme aineistonkeruumenetelmänä puolistrukturoitua kyselylomaketta (LIITE 1). Kyselylomakkeessamme oli sekä avoimia kysymyksiä, että valmiiksi laadittuja vastausvaihtoehtoja, eli suljettuja kysymyksiä. Näiden kahden muodon lisäksi kyselyssämme esiintyi myös suljettujen ja avoimien kysymyksien yhdistelmiä, jossa vastaajalla oli valmiin vastausvaihtoehdon lisäksi myös mahdollisuus esittää oma vastausvaihtoehto kysymykseen. Koska etävarhaiskasvatus on vielä tuore aihe, koimme, että puolistrukturoitu kyselylomake on sopivin meidän aineistonkeruumenetelmäksemme. Tällä tavalla saimme yhdistettyä kaksi erinäkökulmista lähtevää tutkimusmenetelmää työhömmme. Kvalitatiivisessa- ja kvantitatiivisessa tutkimusmenetelmäsuuntauksessa käytetään erilaisia tutkimuskysymyksiä kuvaamaan tutkimuskohdetta. Kvalitatiivinen tutkimus pyrkii vastaamaan kysymyksiin “mitä?” ja “miten?” (Juhila 2021), kun taas kvantitatiivisessa tutkimuksessa käytetään kuvailevia sekä selittäviä kysymyksiä. Kuvailevat kysymykset ovat mitä-, minkälainen- tai kuinka paljon- kysymyksiä. Selittävät kysymykset taas ovat miksi- kysymyksiä. Yhdistämällä eri kysymysmuodot sekä kysymysmallit, pystyimme saamaan tutkimukseemme paljon laaja-alaisempia vastauksia. (Tietoarkisto 2021.) Tämän takia puolistrukturoitu kyselylomake sopii parhaiten silloin, kun jotakin aihetta on tutkittu vielä suhteellisen vähän (Näpärä 2017) ja aiheesta halutaan saada mahdollisemman kattava kuvaus, jonka kautta pystytään vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

3.2 Kyselylomake

Toteutimme tutkimuksemme Google Forms -työkalulla, joka on sähköinen kyselylomakealusta. Google Forms- työkalulla luodut kyselylomakkeet ovat lomakepohjaltaan sellaisia, että niihin pystyy vastaamaan anonyymisti ilman, että ne tallentavat mitään tunnistetietoja vastaajasta. Loimme kyselylomakkeemme myös kokonaisuutena sellaiseksi, ettei siinä kysytä mitään tunnistetietoja kerääviä kysymyksiä.

Tunnistetietoja kerääviksi kysymyksiksi luokitellaan kysymystyyli, joihin vastaamalla yksittäinen vastaaja voidaan henkilökohtaisesti tunnistaa vastauksesta joko epäsuorasti tai suoraan. Suoria tunnistetietoja keräävät kysymystyyli ovat henkilön koko nimen, henkilötunnuksen, sähköpostiosoitteen tai biometrisen tunnisteen kysyminen. Näiden tietojen perusteella vastaukset pystyttäisiin tarkkaan kohdentamaan tiettyyn henkilöön. Epäsuoriksi tunnistetietoja kerääviksi kysymystyyliksi luokitellaan muun muassa vastaajan iän, sukupuolen, koulutuksen, ammattiaseman, sosioekonomisen aseman, kielen, työpaikan (työskentely yksikön) tai asuinalueen kysyminen. (Tietoarkisto 2021.)

Tutkimuksemme kannalta ei ollut oleellista kerätä tai kysyä minkään tyyllisiä tunnistetietoja kerääviä kysymyksiä, joten loimme kyselymme (LIITE 1) kysymykset niin, että ne koskivat vain ja ainoastaan etävarhaiskasvatuksen suunnitteluun sekä toteutukseen liittyviin yksityiskohtiin. Itse kysytyt kysymykset, kysymysmuodot, kysymysten asettelut ja kysymykseen valitut mahdolliset valmiit vastausvaihtoehdot muotoiltiin opinnäytetyöntekijöiden alku ajatusten pohjalta etävarhaiskasvatukseen liittyen. Tämän seikan lisäksi kysymykset valittiin myös sen pohjalta, millaisten kysymysten kautta saisimme parhaan mahdollisen aineiston kerättyä, jotta pystymme vastaamaan tutkimuskysymyksiimme.

Näiden asioiden pohjalta päädyimme muotoilemaan kyselylomakkeesta (LIITE 1) kolmeosaisen kokonaisuuden, joka koostui aloitussivusta-, perustietoa etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä- sekä omat kokemuksesi etävarhaiskasvatuksesta osioista. Kyselylomakkeen ensimmäinen osio oli aloitussivu kyselyllemme, josta löytyi suostumuslomake (LIITE 2), jonka hyväksymällä vastaaja suostui osallistumaan opinnäytetyöhömmen sekä antamaan meille luvan käyttää hänen vastauksiaan tutkimuksessamme. Kyselyn toisessa osiossa oli koottu otsikon mukaisesti erilaisia peruskysymyksiä etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä. Toisessa osiossa haluttiin perehtyä tarkemmin niihin käytännön asioihin, jotka ovat merkittävässä osassa etävarhaiskasvatuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Kyselyn kolmannessa osiossa keskityimme tiedustelemaan vastaajilta heidän omia kokemuksiaan etävarhaiskasvatuksesta. Lisäksi kolmannessa osiossa kysyttiin tarkempia mielipidekysymyksiä liittyen pedagogiseen viitekehukseen (VASU 2018, 36) määriteltyjen kriteerin toteutumiseen sekä varhaiskasvatuslaissa (540/2018) määritettyjen varhaiskasvatusopetuksen tuntimäärien toteutumisesta. Kyselyn loppuun, kolmannen osion sisälle, oli liitettyä myös ”sana on vapaa”- kommenttilaatikko, johon vastaajat saivat antaa palautetta niin kyselystämme kuin kertoa vapaasti ajatuksiaan etävarhaiskasvatuksesta.

Välitimme sähköpostilla yhteistyökumppanimme yhteyshenkilölle kyselylomakkeemme (LIITE 1) sekä siihen liittyvän saatekirjeen (LIITE 3), jossa kerroimme tutkimukseen osallistuville henkilöille tutkimuksemme tarkoituksen, tavoitteet sekä sen, millä tavalla tulemme hyödyntämään ja käsittelemään kyselyn vastauksia opinnäytetyössämme. Yhteyshenkilöimme tehtävänä oli välittää tämä jakamalla sähköposti tiedosto eteenpäin sellaisenaan niille päiväkotiketjun varhaiskasvatuksen henkilöille, jotka olivat vuoden 2020 aikana olleet mukana

suunnittelemassa sekä toteuttamassa etävarhaiskasvatusta. Toimittamalla kyselylomakkeemme eteenpäin yhteyshenkilömme jaettavaksi pystyimme varmistumaan tarkemmin myös siitä, että meille, opinnäytetyön tekijöille, ei tule tietoon mitään tunnistetietoja näistä yhteystyökumppanin varhaiskasvatuksen henkilöistä.

3.3 Aineiston analyysi

Kyselylomakkeellamme keräämäämme aineistoa analysoimme hyödyntäen sisällönanalyysi-, teoriasidonnaista- sekä tilastollista analyysimenetelmää. Hyödynnämme kolmea erilaista aineiston analyysitapaa, koska tutkimuksessamme yhdistyvät kaksi erilaista tutkimusmenetelmää suuntausta. Kahden eri tutkimusmenetelmä suuntauksen yhdistäminen kyselylomakkeessamme tuo meille monipuolisempaa aineistoa, jota ei voida analysoida hyödyntämällä vain yhtä tiettyä analyysitapaa. Saamastamme aineistosta nousee esille erilaisia yksityiskohtia, joista voidaan eri analyysitapojen avulla nostaa esille tarkempia johtopäätöksiä sekä pohdintoja aiheesta. Se, mitä kysymystä analysoidaan milläkin analyysitavalla, riippuu kysymyksen muodosta sekä kysymyksellä saatujen vastausten sisällöstä. Seuraavaksi olemme eritelleet tarkemmin sitä, miten tulemme näitä eri analyysitapoja hyödyntämään kyselylomakkeen aineistoa analysoidessamme.

Analysoimme kyselylomakkeen avoimien kysymyksiä vastauksia sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysi menetelmällä tarkoitetaan tapaa, jossa aineistoa tarkastellaan eritellen, yhtäläisyyksiä ja eroja etsien sekä tiivistäen. Sisällönanalyysissa analysoitava teksti on jo monesti valmiiksi tekstimuodossa. Sen tarkoituksena on pyrkiä muodostamaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus, joka yhdistää saadut tulokset ilmiön laajempaan kontekstiin sekä aihetta koskeviin muihin tutkimuksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006b.)

Hyödynnämme sisällönanalyysin lisäksi myös teoriasidonnaista analyysia suljetun ja avoimen kysymysmuotojen yhdistelmien analysoinnissa. Teoriasidonnaisessa analyysimenetelmässä aineiston analysointi ei perustu suoraan teoriaan, vaan aineistosta tehdyille löydöksille etsitään tulkintojen tueksi teoriasta selvityksiä sekä vahvistuksia. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006a.)

Tilastollisella analyysimenetelmällä tarkoitetaan tapaa, jossa aineistoa kuvataan tilastollisesti ja havainnollistetaan graafisesti (Jyväskylän yliopisto 2015). Tilastollista analyysia hyödynnämme erityisesti kyselylomakkeen suljettujen kysymyksiä analysoinnissa. Suljetut kysymykset ovat kyselylomakkeessa (LIITE 1) aihetta kuvailevia sekä selittäviä kysymyksiä. Näistä kysymyksistä saamaamme aineistoa analysoimme ja havainnollistamme erilaisten graafisten taulukoiden sekä keskiarvojen kautta.

4 Luotettavuus ja eettisyys

Arvioidessa tutkimuksemme luotettavuutta ja eettisyyttä on meidän huomioitava, että tutkimuksemme hyödynnettiin kahta erilaista tutkimusmenetelmäsuuntausta, kvalitatiivista ja kvantitatiivista. Näillä menetelmäsuuntauksilla on hieman erinäköiset tarkastelukulmat niiden luotettavuuteen ja eettisyyteen. Tämän takia arvioimmekin tutkimuksemme luotettavuutta ja eettisyyttä koko tutkimuksemme esittelyn ajan. Luotettavuuden ja eettisyyden arviointi nousee esille erityisesti johtopäätelmissä ja pohdinnassamme.

Arvioidessamme tutkimuksestamme kvantitatiivisen tutkimusmenetelmäsuuntauksen kokonaisluotettavuuteen liittyviä kriteerejä, on meidän ensiksi ymmärrettävä, millaisista kriteereistä tämä luotettavuus pääpiirteittäin muodostuu. Kokonaisluotettavuuteen vaikuttavatkin seuraavat asiat: onko tutkimus pystynyt tuottamaan uutta tietoa tutkittavasta aiheesta, onko tutkimus hyödyllinen muille (tällä tarkoitetaan esimerkiksi alan ammattilaisia, yhteisöjä ja yrityksiä), onko tutkimus pystynyt olemaan tarpeeksi informatiivinen tutkittavasta aiheesta, onko tutkimuksessa säilytetty yksityisyyden suoja ja onko tulokset saatu puolueettomasti sekä mitattiinko tutkimuksella niitä asioita mitä oli luvattukin. (Vilkkä 2007, 154.)

Kvalitatiivisen tutkimusmenetelmäsuuntauksen luotettavuutta arvioidessamme nousee vahvasti esille koko tutkimusprosessin luotettavuuden tarkasteleminen. Tähän kuuluvat erityisesti tutkijan jatkuva pohtiminen tehtyjen ratkaisujen, kannanottojen ja analyysien kattavuuden arviointi. Tutkijan tulee myös olla perillä siitä, vastaavatko hänen tekemänsä käsitykset ja tulkinnat tutkittavaa kohdetta. Tehtyjen tulkintojen tulisikin saada tukea toisilta vastaavaa ilmiötä tarkastelevilta tutkimuksilta. Tämän takia onkin tärkeä pystyä kuvailemaan mahdollisimman tarkasti sitä prosessia, miten aineistonkeräys tapahtui ja mitä sen jälkeen tapahtui sekä kuinka tutkimuksen analysointia käsiteltiin ja johtopäätöksiä muodostettiin. Myös aineiston riittämättömyys on monesti merkittävä ongelmakohta laadullisissa tutkimuksissa, koska saadun aineiston määrää ei pystytä ennakoimaan luotettavasti. (Eskola & Suoranta 1998, Luku 5)

Tuomme koko tutkimuksemme esittelyn ajan esille sitä, että etävarhaiskasvatus on vielä hyvin uusi varhaiskasvatuksen toimintamuoto ja, että osallistumme tällä työllämme myös itse aiheen teoretisointiin sekä kehittämistyöhön. Tästä syystä olemmekin pyrkineet tuomaan mahdollisimman tarkasti ja informatiivisesti esille sitä, mitä olemme tekemässä, miksi olemme tekemässä ja millaisia tuloksia tutkimuksellamme on saatu. Olemme tuoneet esille myös tutkimuksemme esittelyn aikana ne epäkohdat, joita tutkimuksemme on ilmennyt. Yksi isoimpana niistä oli hyvin pieni otos, jonka saimme tutkimukseemme. Etenkin määrällisen tutkimuksen eettisessä puolessa korostuu ajatus siitä, että tutkijan tulee olla rehellinen ja pystyä paljastamaan tutkimuksensa virheet (Vilkkä 2007, 154). Tutkijan tulee myös pystyä arvioimaan näiden virheiden vaikutuksia tuloksiin ja tulosten hyödyntämiseen sekä

soveltamiseen tulevaisuudessa (Vilkkä 2007, 154). Näihin kohtiin olemme pyrkineet vastaamaan tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin johtopäätelmissä sekä pohdinnassa.

Yksityisyyden suojan säilyttämiseen olemme kiinnittäneet erityisestä huomiota tutkimuksemme aikana. Tästä syystä emme itse välittäneet kyselyämme eteenpäin vaan yhteistyökumppanimme yhteyshenkilö oli vastuusta siitä, että kysely kohdentuu juuri niille henkilöille, jotka ovat vuoden 2020 aikana olleet mukana etävarhaiskasvatuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Jaetun kyselyn yhteyteen olimme liittäneet osallistuville henkilöille saatekirjeen (LIITE 3) sekä suostumuslomakkeen (LIITE 2), joista kummastakin löytyi tärkeät tiedot kyselystämme sekä kyselyymme osallistumisesta. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (2019) mukaan jokaisella tutkimukseen osallistuvalla on oikeus saada tietoa tutkimuksesta, mutta myös siitä, kuinka pitkään tutkimustuloksia tullaan säilyttämään ja kenellä on pääsy näihin tuloksiin. Tutkimuksen tekijöillä on vastuu varmistua myös siitä, että tutkimukseen osallistuvilta henkilöiltä on saatu suostumus osallistumisesta. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8-9.) Nämä kaikki kohdat liittyvät hyvin vahvasti ihmisen itsemääräämisoikeuteen (Talentia 2017,12), joka on yksi erittäin tärkeä eettinen periaate. Tämän takia tutkimukseemme osallistuminen oli täysin vapaaehtoista ja osallistujalla oli mahdollisuus kieltäytyä tai keskeyttää tutkimukseen osallistuminen missä vaiheessa tahansa, eikä tätä keskeytystä tarvinnut ilmoittaa tai perustella mitenkään. Keskeytetty osallistuminen ei kuitenkaan estä siihen asti kerättyjen tietojen käyttämistä tutkimuksessa. (Tutkimuseettinen neuvottelukunta 2019, 8-9.) Kyselymme oli kuitenkin toteutettu sellaisella alustalla, joka ei tallentanut keskeneräisiä vastauksia ollenkaan. Kysely täytyi täyttää kokonaan valmiiksi loppuun asti, jonka jälkeen vastaajan täytyi erikseen vielä painaa lähetä-nappia, jolloin vastaukset tallentuivat meidän nähtäviksi. Näiden asioiden lisäksi yksityisyyden suojaa pyrimme säilyttämään kyselyssämme myös niin, ettemme keränneet minkäänlaisia henkilötietoja vastaajista. Esittelemme myös kyselyllä kerätyt vastaukset sellaisessa muodossa, ettei niistä voi yksittäisen vastaajan antamia vastauksia tunnistaa.

4.1 Kyselylomakkeen luotettavuus ja eettisyys

Kyselylomakkeen suunnittelussa on erityisen tärkeää huomioida johdonmukaisuus ja selkeys, sillä käyttäessämme kyselylomaketta, emme ole kontaktissa kyselyyn vastaajien kanssa. He eivät voi esittää tarkentavia kysymyksiä emmekä me voi antaa enää lisäohjeita. Usein virheitä ja vääristyneitä tutkimustuloksia tulee epäselvistä kysymyksistä, joten suunnittelimme kyselylomakkeen alusta lähtien niin, että kysymykset olisivat helposti ymmärrettäviä ja niistä saadut vastaukset olisivat johdonmukaisia tutkimuksen tarkoitukselle. (Valli 2015, luku 4.) Jaotimme kyselylomakkeen (LIITE 1) kolmeen eri osioon, sillä koimme, että jakaminen selkeyttää vastaajalle tutkimuksemme kokonaiskuvaa sekä säilyttää vastaajan mielenkiinnon loppuun asti. Ensimmäinen osio sisälsi saatekirjeen (LIITE 3), joka antoi vastaajalle jo etukäteen tietoa tutkittavasta aiheesta ja sen avulla saimme kerättyä jokaiselta vastaajalta suostumuksen

tutkimukseen osallistumisesta. Kerroimme saatekirjeessä myös siitä, että tulemme hävittämään kaikki tutkimusta varten kerätyt vastaukset vuoden 2021 loppuun mennessä. Kerroimme saatekirjeessämme myös sen, että vastaukset säilytetään Google Forms-tiedostossa, johon on pääsy vain tutkimusta toteuttavilla henkilöillä. Saatekirjeen jälkeen alkaa toinen osio, jossa kysymykset keskittyivät etävarhaiskasvatuksen järjestämisen perustietoon. Kolmannessa osiossa kysymykset liittyivät vastaajan omiin kokemuksiin etävarhaiskasvatuksesta. Muotoilimme kaikki kysymykset mahdollisimman tarkasti niin, että ne eivät jättäisi tulkinnan varaa. Moneen kysymykseen vastauksen pystyi kirjoittamaan vapaasti itse, joka antoi mahdollisuuden tarkentaa esimerkiksi omaa näkemystä tai jakaa henkilökohtaisia kokemuksia omin sanoin. Käytimme kysymyksissä myös apuna valmiita vastausvaihtoehtoja ja havainnollistavia kuvia, jotta vastaaja varmasti ymmärtäisi mistä on kyse.

Kyselylomakkeeseen (LIITE 1) vastaaminen tapahtui kokonaan anonymisti. Me emme kysyneet kyselylomakkeessa esimerkiksi työntekijöiden ammattinimikkeitä tai muitakaan tietoja, joista voisi päätellä yksittäisen vastaajan henkilöllisyyden. Kyselylomakkeen lähetti eteenpäin yhteistyökumppanimme yhteyshenkilö sähköpostin välityksellä niille henkilöille, jotka vuoden 2020 aika olivat olleet mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa etävarhaiskasvatusta. Täyden anonymiyden säilyminen koko tutkimuksen ajan laskee kynnystä omien, rehellisten, mielipiteiden kertomisessa.

Heikkous kyselylomakkeissa on monesti se, että vastaajat eivät välttämättä vastaa kyselyyn halutussa kysymysjärjestyksessä. Tämä voi vaikuttaa vastaajan antamiin vastauksiin, koska tällöin kyselyn kokonaiskuva muuttuu. (Valli 2015, luku 4.) Pyrimme välttämään ongelman sillä, että kysymykset etenivät johdonmukaisesti ja jakamalla kyselylomakkeen (LIITE 1) kolmeen erilliseen osioon, jotta kyselyyn vastaaja pystyisi keskittymään kerralla vain yhteen kysymysosoon. Kyselyssä oli mahdollista vaihtaa kyselyosioita itse, sekä palata aikaisempaan osioon. Näin vastaaja pääsi myöhemminkin tarkastelemaan omia vastauksiaan, tai halutessaan muuttamaan niitä. Tästä syystä on ollut pieni mahdollisuus, ettei kyselyyn vastaaminen ole tapahtunut strukturoidussa järjestyksessä.

Kyselylomakkeen (LIITE 1) vahvuutena on se, että emme pystyneet vaikuttamaan vastaajien antamiin vastauksiin. Vaikka tiettyihin kysymyksiin oli valmiita vastausvaihtoehtoja, annoimme vastaajille mahdollisuuden myös kirjoittaa oman vastauksen, mikäli mikään vaihtoehtoistamme ei sopisi vastaajalle. Näin pystyimme takaamaan sen, että saimme aitoja, vastaajan itse valitsemia vastauksia, jotka antoivat todenmukaisemman näkemyksen etävarhaiskasvatuksesta. Toinen kyselylomakkeen luotettavuutta parantava asia oli se, että tutkimuskysymykset esitettiin jokaiselle tutkimukseen vastanneelle samalla tavalla. Tässäkään tapauksessa me emme päässeet vaikuttamaan millään tavalla vastaajan antamiin vastauksiin. Kolmantena hyvänä puolena oli se, että vastaaja pääsi rauhassa tutustumaan kysymyksiin sekä pohtimaan antamiaan vastauksiaan. Me emme asettaneet kyselyyn aikarajaa, joka mahdollisti sen, että

vastaaja sai käyttää kysymysten parissa niin kauan aikaa kuin itse halusi. Esimerkiksi haastatteluissa on usein aikaraja, jonka vuoksi vastaukset saattavat jäädä suppeaksi. (Valli 2015, luku 4.) Koemme, että huomioimalla nämä kaikki yllä mainitut kohdat kyselymme toteutuksessa, pystyimme takaamaan sen, että saimme tutkimuksellemme mahdollisimman laadukkaita ja selkeitä vastauksia, joita pystyimme hyödyntämään tutkimusaineistonaamme.

5 Tulokset

Olemme jaotelleet vastausten tulokset esittelyä varten kahteen eri osioon selkeyttääksemme niiden esityksen rakennetta. Tulokset esitellään samassa järjestyksessä, missä ne ovat myös esitetty kyselylomakkeessa (LIITE 1). Kyselylomakkeen (LIITE 1) ensimmäisessä osiossa oli suostumuslomake (LIITE 2). Tästä syystä tuloksien esittely aloitetaan osiosta kaksi, josta löytyy perustietoa etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä. Kolmannessa osiossa paneudutaan tarkemmin kokemuksiin, haasteisiin, mahdollisuuksiin ja pedagogisen puolen toteutumiseen etävarhaiskasvatuksessa.

Kyselylomakkeella (LIITE 1) saimme kerättyä yhteensä 8 vastausta eri vastaajilta, jotka olivat olleet osallisina etävarhaiskasvatuksen suunnittelussa sekä toteutuksessa vuonna 2020 yhteistyökumppanimme päiväkodeissa. Meillä ei ole tiedossa tarkkaa lukumäärää siitä, kuinka monta henkilöä yhteistyökumppanimme henkilöstöstä on oikeasti ollut mukana etävarhaiskasvatuksessa vuoden 2020 aikana. Kyselyllä kerätyt tulokset kuvastavat vain näiden kyselyyn vastanneiden kasvattajien mielipiteitä, kokemuksia sekä ajatuksia etävarhaiskasvatuksesta.

Kyselylomakkeen eri kysymysmuotojen vastauksia tulemme esittelemään eri tavoilla. Avointen kysymysmuotojen vastauksia esittelemme lyhyiden analyysien kautta, joita olemme tehneet vastaajien suoria siteerauksia tulkiten. Kaikkien kysymykseen vastanneiden vastaajien siteeraukset esitellään ja eritellään erikseen. Pelkästään suljettujen kysymyksien tuloksia esitellään graafisten taulukoiden ja keskiarvojen avulla. Kyselyssämme oli myös käytössä suljetun ja avoimen kysymysmuodon yhdistelmiä. Näissä kysymyksissä yksittäinen vastaaja on voinut valita halutessaan useamman vastausvaihtoehdon. Emme erittele jokaisen yksittäisen vastaajan valitsemia vastausvaihtoehtoja näissä kysymyksissä. Jokaisen kysymyksen aluksi kerromme, kuinka monta vastaajaa kysymykseen on vastannut kyselyn kokonaisvastaajien määrästä. Tämän jälkeen erittelemme tarkemmin, kuinka monta vastausta kysymys kokonaisuudessaan sai. Näiden tietojen pohjalta olemme laskeneet keskiarvon sille, kuinka monta vastausvaihtoehtoa keskimäärin yksi vastaaja on valinnut vastaukseensa. Keskiarvoina ilmoitettujen lukumäärien ovat pyöristetty lähimpänä olevaan tasalukuun.

5.1 Osio 2 - Perustietoa etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä

Tässä kyselylomakkeen toisessa osiossa syvennymme tarkastelemaan etävarhaiskasvatuksen suunnittelua ja toteutusta perustiedolliselta kannalta. Käymme tarkemmin läpi sitä, miten, millä ja kuinka paljon etävarhaiskasvatusta on järjestetty yhteistyökumppanimme päiviäko-deissa. Perehtymällä tarkemmin niihin asioihin, jotka luovat pohjaa etävarhaiskasvatuksen järjestämiselle pystymme ymmärtämään tarkemmin, mikä on etävarhaiskasvatuksen tarkoitus sekä miten varhaiskasvatusta voidaan järjestää etäyhteyden välityksellä.

MILLÄ TAVOIN OLIT MUKANA ETÄVARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMISESSÄ?

Kuvio 1 Millä tavoin olit mukana etävarhaiskasvatuksen järjestämisessä?

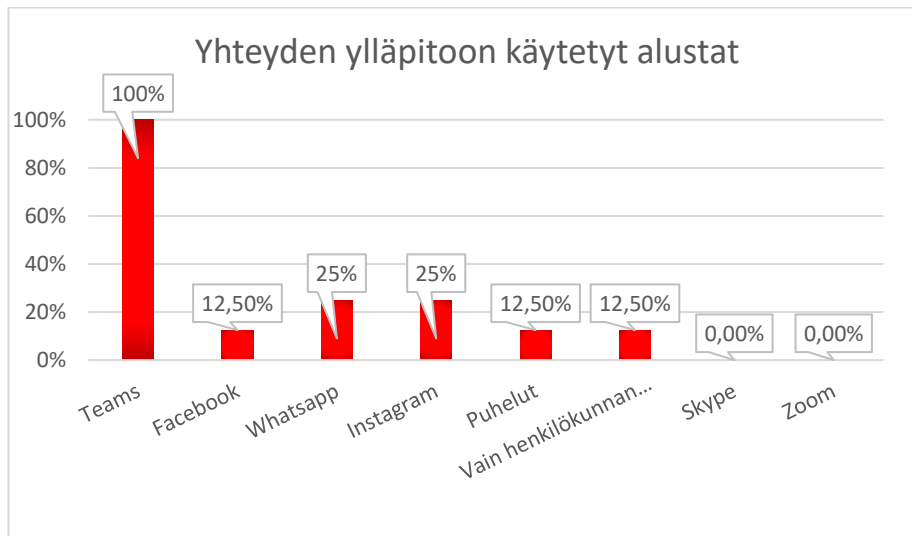
Kyselyosion ensimmäisessä kysymyksessä halusimme selvittää, millä tavoin henkilökunta on ollut mukana järjestämässä etävarhaiskasvatusta. Tässä kysymyksessä vastaajan oli mahdollista valita useita vastausvaihtoehtoja. Kokonaisuudessaan kaikki kahdeksan kyselyyn vastannutta henkilöä, eli vastaajaa, vastasivat kysymykseen, mutta kysymyksen kokonaisvastausten määrä oli 33 vastausta. Tämä tarkoittaa sitä, että 1 vastaaja oli keskimäärin valinnut vastausvaihtoehtoista noin neljä vastausta. Jokainen vastausvaihtoehto sekä siihen saatu vastausten määrä ja tätä määrää kuvastava prosenttiluku esitellään erikseen. Jokaisessa vastausvaihtoehdossa olisi ollut mahdollista saavuttaa 100 % vastausmäärä, jos kaikki 8 kyselyyn vastannutta henkilöä olisi valinnut kyseisen vastauksen vastausvaihtoehtokseen. Valmiita vastausvaihtoehtoja kysymykseen olimme antaneet 6, joista viimeinen, kuudes, vaihtoehto oli sellainen, jolla vastaaja pystyi lisäämään oman vastausvaihtoehdonsa halutessaan.

Olin mukana suunnittelemassa/ideoimassa toimintaa -vastausvaihtoehto sai 7 vastausvalintaa eli 87,5 % vastausvaihtoehtojen kokonaisvastausten määräästä. *Pidin live-lähetyksiä*- vastausvaihtoehto sai 5 vastausvalintaa eli 62,5 % vastaajista. *Järjestin videopuheluita*- vastausvaihtoehto sai 7 vastausvalintaa eli 87,5 % vastaajista. *Olin yhteydessä lasten huoltajiin*- vastausvaihtoehto sai 6 vastausvalintaa eli 75 % vastaajista. *Suunnittelin kotona toteutettavaa*

materiaalia- vastausvaihtoehto sai 5 vastausvalintaa eli 62,5 % vastaajista. *Nauhoitin ennakkoon videotuokiot*- vastausvaihtoehto 1 vastausvalinnan eli 12,5 % vastaajista. Viimeinen *MUU*- vastausvaihtoehto sai 2 vastausvalintaa eli 25 % vastaajista. Vastaajat olivat vastausvaihtoehtoon eritelleet omat erilliset vastauksensa. Ensimmäinen vastaaja oli vastannut, *En mitenkään* ja toinen vastaaja oli vastannut, *järjestin kotona oleville lapsille metsäretkiä*.

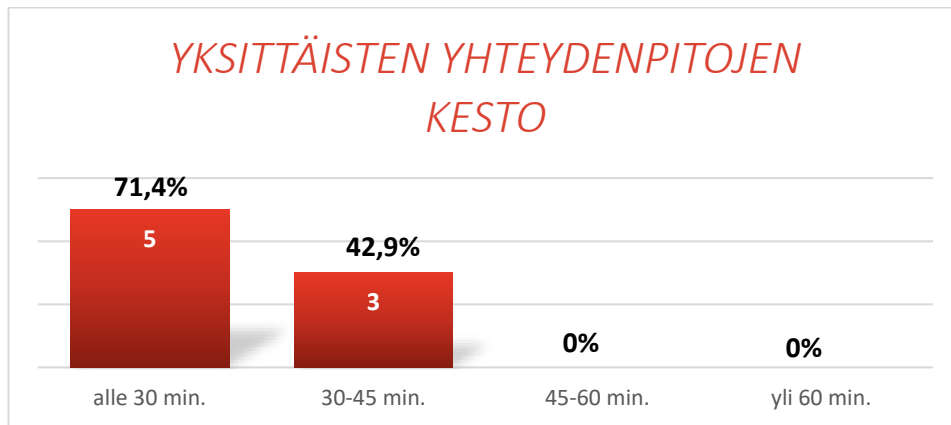
Toisen osan toisessa kysymyksessä halusimme tietää, *miten etävarhaiskasvatusta on toteutettu?* Tähän kysymykseen vastaajalla oli myös mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto. Kaikki 8 kyselyyn vastannutta henkilöä eli vastaajaa vastasivat myös tähän kysymykseen. Kysymyksessä esitetyt 5 vastausvaihtoehtoa saivat yhteensä vastaajilta 21 vastausvalintaa kertaa. Keskimäärin 1 vastaaja oli valinnut kysymyksessä vastausvaihtoehtokseen noin 3 vastausvaihtoehtoa. Jokainen vastausvaihtoehto sekä siihen saatu vastausten määrä ja tätä määrää kuvastava prosenttiluku esitellään erikseen. Jokaisessa vastausvaihtoehdossa olisi ollut mahdollista saavuttaa 100 % vastausmäärä, jos kaikki 8 kyselyyn vastannutta henkilöä olisi valinnut kyseisen vastauksen vastausvaihtoehtokseen.

Videopuheluiden avulla (lapset mukana keskustelussa) -vastausvaihtoehto sai 6 vastausvalintaa eli 75 % vastausvaihtoehdon kokonaisvastausvalinnan määrästä. *Live-lähetysten avulla (lapset seuraavat ohjausta, eivät osallistu keskusteluun mukaan)* -vastausvaihtoehto sai 5 vastausvalintaa eli 62,5 % vastaajista. *Jakamalla lapsille ja vanhemmille materiaalia* -vastausvaihtoehto sai 7 vastausvalintaa eli 5 % vastaajista. *Ennakkoon kuvatut videot, joita lasten ja huoltajien oli mahdollista katsoa itselleen sopivalla ajalla* -vastausvaihtoehto sai 2 vastausvalintaa eli 25 % vastaajista. *Muu* - vastausvaihtoehto sai 2 vastausvalintaa eli 25 % vastaajista. Vastaajat olivat eritelleet vastausvaihtoehtoon omat erilliset vastauksensa. Ensimmäinen vastaa oli vastannut *Ei mitenkään* ja toinen vastaaja vastasi, että *Kotona oleville lapsille tarkoitetut metsäretket*.

Kuvio 2 Yhteyden ylläpitoon käytetyt alustat

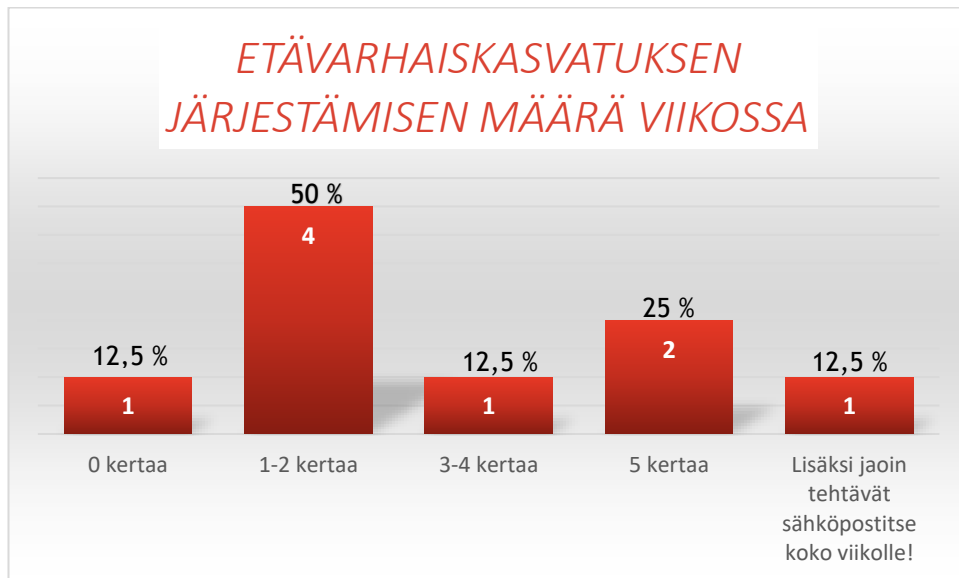
Tämän osion kolmannessa kysymyksessä selvitimme, mitä alustoja vastaajat ovat käyttäneet yhteyden ylläpitoon. Kaikki kyselylomakkeen 8 vastaajaa vastasivat tähän kysymykseen. Kysymyksessä oli yhden vastausvaihtoehdon lisäksi mahdollista valita myös useampi vaihtoehto. Alkuperäiset vastausvaihtoehdot kysymykseen olivat *Zoom*, *Teams*, *Facebook* ja *Skype* yhteydenpitoalustat tai *Muu* -vastausvaihtoehto. *Muu* -vastausvaihtoehdossa vastaaja sai itse ehdottaa haluamaansa vastausvaihtoehtoa, jos yllä mainitut vaihtoehdot eivät sopineet hänen vastaukseensa. Kokonaisuudessaan kysymyksessä esitettyihin vastausvaihtoehtoihin tuli yhteensä 14 vastausta. Keskiarvollisesti 1 vastaaja oli tällöin valinnut noin 2 vastausvaihtoehtoa. Kaikki 8 vastaajaa eli 100 % vastaajista olivat valinneet käyttävänsä yhteydenpitoalustana *Teams*-sovellusta. 1 (12,5 %) vastaaja kertoi käyttävänsä *Facebook*-sovellusta yhteydenpitoalustana. Kun taas vastausvaihtoehdoista *Skype*- sekä *Zoom*-sovellus, eivät saaneet yhtään vastausvalintaa. Vastausvaihtoehto *Muu* sai 5 (62,5 %) vastausvalintaa, johon jokainen vastaaja eritteli oman yksilöllisen vastauksensa. 1 vastaajista kertoi käyttävänsä *Instagram*-sovellusta, 1 puheluita, 1 *Whatsapp*-puhelua, 1 vain henkilökunnan välityksellä ja 1 vastaaja kertoi käyttävänsä *Instagram*- sekä *Whatsapp*-sovelluksia. Yllä olevassa kuviossa (Kuvio 2) olemme yhdistäneet näiden kahden erillisen vastaajan antamat samanlaiset vastaukset *Instagram*- ja *Whatsapp*-sovelluksien käytöstä yhteneväisiksi vastausprosentteiksi kuvioon, koska kummatkin sovellukset saivat kokonaisvastausvaihtoehdoissa 2 vastausta eli 25 % kokonaisvastaajien määrästä.

Kuvio 3 Yksittäisen yhteydenpitokerran kesto

Kyselylomakkeen toisen osion neljännessä kysymyksessä halusimme selvittää, kuinka pitkiä yhteydenpidot olivat keskimäärin olleet. Kysymykseen vastasi kokonaisuudessaan vain 7 vastaajaa 8:sta. Kuitenkin kysymyksen vastausvaihtoehdot saivat kokonaisuudessaan 8 vastausta, josta voidaan päätellä, että yksi vastaajista valitsi useamman kuin yhden vastausvaihtoehdon. Tämä saattaa johtua esimerkiksi niistä syistä, että vastaaja ei ole osannut valita kahden vaihtoehdon väliltä, heidän yhteydenpitokertansa ovat kestolliset vaihdelleet tai, että hän on vahingossa valinnut molemmat vaihtoehdot. Se, miksi yksi kyselyyn vastanneista jätti kokonaan vastaamatta tähän kysymykseen, ei ole meidän tiedossamme. Huomioitavaa tässä kuitenkin on se, että kysymys oli muodoltaan suljettu eli vastaaja ei pystynyt antamaan omaa vastausvaihtoehtoaan tähän kysymykseen. Tämän mahdollisuuden puuttuminen on voinut vaikuttaa tämän yhden vastaajan vastaamatta jättämiseen.

Kysymykseen vastanneista vastaajista 5 (71,4 %) vastaajaa vastasivat yhteydenottojen olevan alle 30 minuuttia. Kun taas 3 (42,9 %) kyselylomakkeeseen vastanneista henkilöistä vastasivat yhteydenottojen olevan keskimäärin 30-45 minuuttia pitkiä. Vastaukset jakautuivat tässä kohtaa kahteen vaihtoehtoon: alle 30 minuuttia tai 30-45 minuuttia. Yksikään kyselylomakkeeseen osallistuneesta henkilöstä ei valinnut vaihtoehdoksi sitä, että yhteydenpidot olisivat kestäneet 45-60 minuuttia tai yli 60 minuuttia eli yli tuntia.

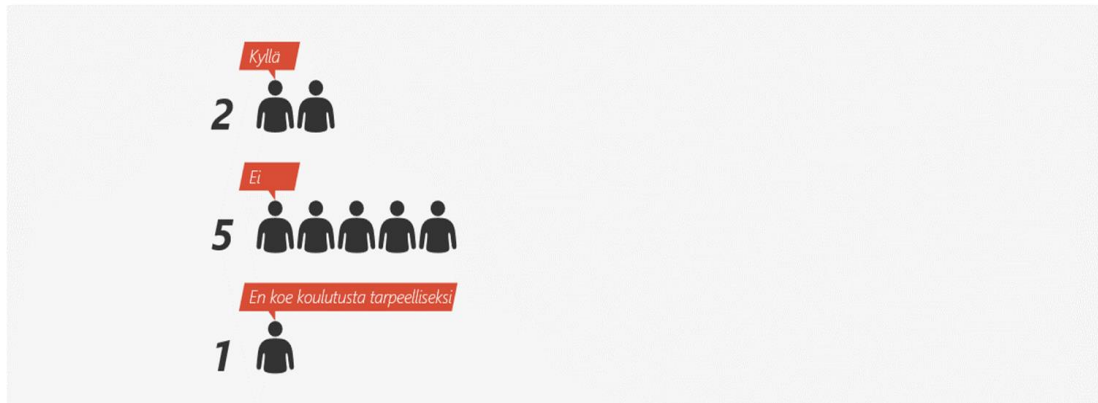

Kuvio 4 Etävarhaiskasvatuksen järjestämisen määrä viikossa

Tämän osion viidennessä kysymyksessä halusimme tietää, *kuinka monena päivänä viikosta varhaiskasvatusta keskimäärin järjestettiin etänä viime vuonna*. Kysymykseen vastasi kaikki 8 vastaajaa. Kysymyksessä oli alkuperäisinä vastausvaihtoehtoina valittavissa *1-2 kertaa, 3-4 kertaa, 5 kertaa* tai *Muu* -vastausvaihtoehto. Kokonaisuudessaan vastausvaihtoehtoihin tuli 9 vastausta. Kyselyyn vastanneista 4 (50 %) vastasi järjestäneensä varhaiskasvatusta keskimäärin 1-2 kertaa viikossa. 1 (12,5 %) vastaaja kertoi kertoja olleen 3-4 kertaa viikossa. 2 (25 %) vastaajaa kertoi kertoja olleen 5 kertaa viikossa. *Muu* -vastausvaihtoehdon vastaajista valitsi 2 (25 %) vastaajista. Ensimmäinen heistä kertoi, että kertoja pidettiin viikossa 0 eli ei yhtään. Toinen vastaaja kertoi, että hän lisäksi jakoi tehtäviä sähköpostitse koko viikolle. Koska emme yksilöi näissä tuloksissamme tarkasti yhden yksittäisen vastaajan antamia vastaustietoja, emme pysty tietämään minkä mahdollisen toisen vastausvaihtoehdon tämä vastaaja oli valinnut.

Toisen osion kuudennessa kysymyksessä kysyimme vastaajilta, *onko etävarhaiskasvatusta ollut mahdollista järjestää nimenomaan heidän yksikössänne? Jos ei, valitse "muu" ja kerro miksi?* Kysymykseen vastasi kaikki 8 kyselyyn vastannutta vastaajaa. Kysymyksellä saamamme tulokset olivat hyvin positiivisia, sillä 7 (87,5 %) vastaa kertoi etävarhaiskasvatuksen järjestämisen olleen mahdollista heidän yksikössään. Ainostaan 1 (12,5 %) vastaaja oli valinnut vastausvaihtoehdon *Muu* ja todennut, että etävarhaiskasvatuksen järjestäminen ei ollut mahdollista. Hän ei kuitenkaan ollut eritellyt tarkemmin, miksi tämä ei ollut mahdollista heidän yksikössään.

JÄRJESTETTIINKÖ HENKILÖKUNNALLE TARVITTAVIA KOULUTUKSIA?

Kuvio 5 Järjestettiinkö henkilökunnalle tarvittavia koulutuksia?

Tämän osion viimeinen kysymys liittyi varhaiskasvatuksen henkilökunnalle järjestettäviin koulutuksiin. *Järjestettiinkö henkilökunnalle tarvittavia koulutuksia etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä?* -kysymykseen saimme kaikilta 8 kyselyyn vastanneelta vastaajalta vastauksen. Näistä vastaajista 5 (62 %) vastasivat, että heille ei järjestetty tarvittavia koulutuksia etävarhaiskasvatuksen järjestämistä varten. Vain 2 vastaajista (25 %) vastasi, että tarvittavia koulutuksia oli järjestetty. 1 vastaajista (12,5 %) oli valinnut vastaukseksi *Muu* -vastausvaihtoehdon ja kertoi siinä, ettei kokenut koulutuksia tarpeellisiksi.

5.2 Osio 3 - Etävarhaiskasvatuksen toimivuus ja pedagoginen toteuttaminen

Kyselyn viimeisessä osiossa halusimme syventyä vastaajien henkilökohtaisiin kokemuksiin etävarhaiskasvatuksen toimivuudesta, haasteista sekä kartoittaa, minkälaisia mahdollisuuksia etävarhaiskasvatuksella vastaajien mielestä on. Sen lisäksi halusimme selvittää varhaiskasvatuksen pedagogisen viitekehyksen toteutumista sekä varhaiskasvatuslaissa määritellyn varhaiskasvatuksen tuntimäärän toteutumista etävarhaiskasvatuksessa. Myöskin vastaajilla oli mahdollisuus jättää halutessaan, *Sana on nyt vapaa!* -kysymyslaatikkoon mielipiteitään, ajatuksiinsa tai kommenttejaan liittyen etävarhaiskasvatukseen tai kyselyymme.

Ensin selvitimme, *onko kaikilla lapsilla tasavertaiset mahdollisuudet osallistua etävarhaiskasvatukseen*. Tässä kaikkien 8 kyselyyn vastanneen vastaajan mielipiteet jakoutuivat tasan. 4 vastaajista eli 50 % oli sitä mieltä, että kyllä on ollut mahdollisuus osallistua ja toiset 4 vastaajaa eli 50 % olivat taas sitä mieltä, että mahdollisuudet eivät ole olleet tasavertaiset. Pysimme seuraavassa kysymyksessä vastaajia perustelemaan tarkemmin, miksi he olivat vastanneet ei edelliseen kysymykseen: *Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Ei", kerro tässä tarkemmin*. Kaikki neljä kielteisesti vastannutta vastaajaa perustelivat näkemystään tarkemmin.

”Riippuu vanhempien aktiivisuudesta osallistaa lasta tekemään ja toiminaan ohjeiden mukaan. Lisäksi varhaiskasvatusikäiset lapset tarvitsevat aikuisen vielä tuekseen, mikä ei välttämättä onnistunut, jos vanhemmat tekevät samalla etätöitä. Eli jos lapsi jää itsekseen tekemään annettuja tehtäviä ja toinen lapsi tekee yhdessä vanhemman kanssa, niin se ei ole tasavertaista.”

”Kun mitään ei järjestetty”

”Kodeissa ei ollut riittäviä/asianmukaisia välineitä. Tai sitten vanhemmilla ei ollut halua osallistua.”

”Periaatteessa kyllä, mutta emme voi olla varmoja perheiden todellisesta mahdollisuudesta osallistua etävarhaiskasvatukseen (esim. laitteiden puute). Osa ei muuten vaan osallistu, ehkä vanhemmat kokevat tarpeettomaksi tai hankalaksi?”

Kolmannen osion kolmannessa kysymyksessä halusimme selvittää varhaiskasvattajien mielipiteitä siitä, ovatko he törmänneet jonkinlaisiin haasteisiin etävarhaiskasvatuksen järjestämisessä- *Oletko törmännyt haasteisiin etävarhaiskasvatusta järjestettäessä? Jos olet, millaisiin?* Tähän kysymykseen vastasi vain 5 henkilöä 8:sta. Eli 62,5 % vastaajista on törmännyt jonkinlaisiin haasteisiin. Nämä 3 vastaaja eli 37,5 %, jotka eivät tähän kysymykseen vastanneet, voidaan ajatella olleen sitä mieltä, etteivät he ole törmänneet haasteisiin ja halusivat jättää tämän mielipiteen ilmaisematta. Vastamatta jättämisen syynä on myös saattanut olla se, etteivät he vain ole kysymykseen halunneet syystä tai toisesta vastata. Voi olla myös mahdollista, että he ovat vahingossa jättäneet vastaamatta kysymykseen.

Saaduista viidestä vastauksesta ilmeni etävarhaiskasvatuksen järjestämisen haasteena olleen kasvattajien omien taitojen puute ohjelman käytössä, liian vanha laitteisto, nettiongelmia, ei tarpeeksi koulutusta tehtävään ja liian nopea siirtyminen uuteen kasvatusmuotoon. Joillekin kasvattajille toiminnan videointi oli epämukavaa ja uuteen toimintaan liittyi ennako-oletuksia, etenkin sen mahdollisesta kuormittavuudesta. Haasteina oli myös lasten osallistamisen vaikeus, osa ei osallistunut lainkaan ja toisilla vanhemmat eivät olleet samassa huoneessa, joten lasten ohjaaminen oli vaikeampaa.

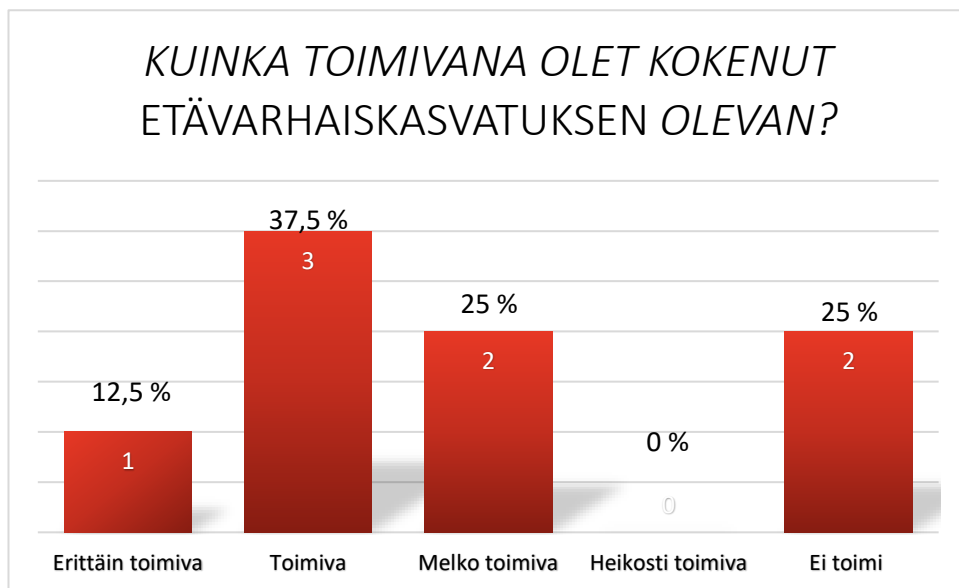
”Vanhemmat eivät välttämättä olleet mukana samassa huoneessa lastensa kanssa videopuheluiden aikana, joten ohjaaminen vaikeaa. Omat taidot ohjelman käyttämisessä heikot.”

”lähinnä ennako-oletuksiin sen kuormittavuudesta, mutta lasten reaktiot ja ikävän helpottaminen oli palkitsevinta, joten kannatti”

”Kaikki työntekijät eivät kokeneet mm. videointia miellyttäväksi.”

”Ajanpuute, välineiden vähäisyys tai puuttuminen. Internet yhteyden ongelmat. Henkilökunnalla ei ollut riittävää osaamista etävakaan, ei koulutettu eikä ennakoitu”

”Lyhyellä aikataululla piti väsätä kasaan etävarhaiskasvatukseen sopivaa ohjelmaa, käytännössä olemattomalla kokemuksella teamsin käytöstä. Tekniset haasteet puolin ja toisin (vanhat laitteet, kuuluvuusongelmat) aiheuttivat varsinkin alussa ongelmia. Osa lapsista ei syystä tai toisesta osallistunut lainkaan.”

Kuvio 6 Kuinka toimivana olet kokenut etävarhaiskasvatuksen olevan?

Kolmannen osan neljännessä kysymyksessä tiedustelimme vastaajilta- *Kuinka toimivana olet kokenut etävarhaiskasvatuksen olevan?* Kysymys oli esitetty vastaajille lineaarisen asteikon avulla, jossa vastaaja pystyy itse valitsemaan numeroiden 1-5 väliltä sen numeron, joka kuvastaa hänen mielestään parhaiten etävarhaiskasvatuksen toimivuutta. Numero viisi kuvasti sitä, että etävarhaiskasvatus on *erittäin toimiva* ja numero yksi sitä, että etävarhaiskasvatus *ei toimi ollenkaan*. Kaikki 8 kyselyyn vastannutta vastaajaa vastasivat myös tähän kysymykseen.

Etävarhaiskasvatuksen toimivuudessa koettiin vastausten perusteella olleen jonkin verran eroja. Enemmistä vastaajista 75 % eli 6 vastaajaa kuitenkin piti etävarhaiskasvatusta melko toimivan ja erittäin toimivan toiminnan välisenä kokonaisuutena. Tästä 75 %:sta vastaukset jakaantuivat näin: 2 vastaajaa eli 25 % vastasi *melko toimiva*, 3 vastaajaa eli 37,5 % vastasi *toimiva* ja 1 vastaajaa eli 12,5 % valitsi vaihtoehdon *erittäin toimiva*. Kukaan vastaajista ei pitänyt etävarhaiskasvatusta heikosti toimivana, vaan loput 2 vastaajaa eli 25 % olivat sitä mieltä, että etävarhaiskasvatus *ei toimi ollenkaan*.

Kyselyn kolmannen osan viidennessä kysymyksessä halusimme tietää varhaiskasvattajilta, että *Millaisia mahdollisuuksia etäyhteys mielestäsi luo varhaiskasvatustoiminnalle?* Tähän kysymykseen saimme vain 7 vastausta. Eli kahdeksasta kyselyyn kokonaisuudessaan vastanneesta vastaajasta yksi henkilö oli jättänyt vastaamatta kysymykseen kokonaan. Toisilta vastaajilta saatujen vastausten tyylin perusteella voisi ehkä olettaa, että vastaaja on jättänyt mahdollisesti vastaamatta, koska ei ole kokenut etäyhteyden luovan minkäänlaisia mahdollisuuksia etävarhaiskasvatuksella. Voi myös olla, ettei vastaaja ollut ymmärtänyt kysymystä tai, että hän ei jostain muusta syystä halunnut kysymykseen vastata.

Vastauksissa kävi ilmi joko suoraan (1 vastaajan vastauksesta) tai rivien välistä tulkittuna (6 vastaajan vastauksesta), että etävarhaiskasvatuksella ei voida korvata kokonaan tavallista varhaiskasvatusta, mutta tuo se silti paljon uutta hyvää varhaiskasvatuksen kentälle.

”On hyvä lisä, mutta ei korvaa lähiopetusta!”

Loput 6 vastaajaa ilmaisivat kommentteissaan hyvin monipuolisesti moniakin eri mielipiteitä etäyhteyden mahdollisuuksista. Etäyhteyden koettiin helpottavan lasten varhaiskasvatussuunnitelman eli vasu-keskustelujen pitämistä, vanhempainiltojen järjestämistä ja vanhempiin yhteydenpitoa. Lisäksi etäyhteyden koettiin helpottavan koulutuksien saatavuutta. Jos lapsi on paljon poissa, on yhteydenpito helpompaa ja lasta voidaan huomioida paremmin loma-aikoina tai syntymäpäivänä.

”Yhteydenpito ja kuulumisten vaihtaminen tärkeää kun ei voida tavata fyysisesti.”

”Yhteyden säilyttäminen pitempiä aikoja kotona oleviin lapsiin.”

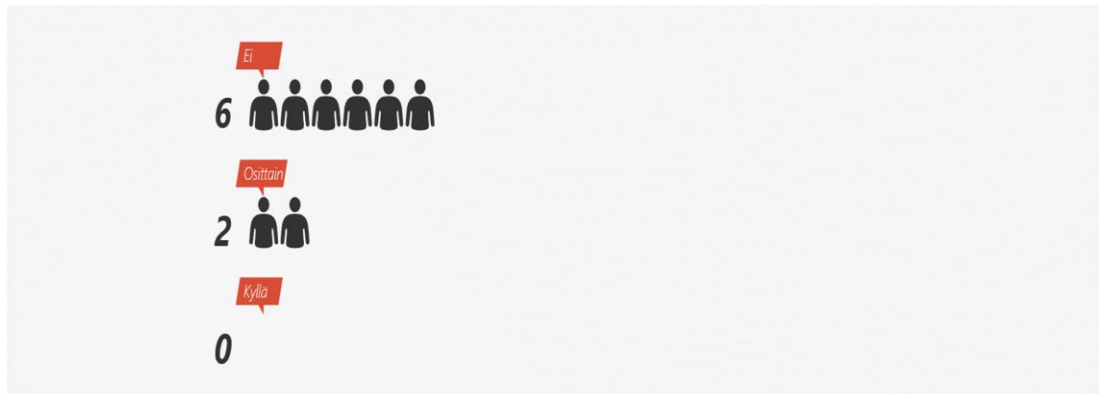
”Vasukeskustelut ja vanhempainillat voi hyvin pitää teamsin välityksellä”

”Esim. vasukeskustelujen järjestäminen on joustavampaa etäyhteyksin.”

”Aikaa säästyy paljon, kun ei tarvitse kulkea esim. palaveriin. Lapsia voidaan huomioida paremmin loma-aikoina ja synttäripuheluita soitella esim.”

”Koulutusmahdollisuudet on helpommin saatavilla, koko organisaation ”tietoiskut” teamssin välityksellä. Vanhemmille tiedotus onnistuu kätevästi”

KORVAAKO ETÄVARHAISKASVATUS LAADULTAAN PERINTEISEN VARHAISKASVATUKSEN?

Kuvio 7 Korvaako etävarhaiskasvatus laadultaan perinteisen varhaiskasvatuksen?

Ennen etävarhaiskasvatuksen pedagogiseen puoleen paneutumista halusimme vielä selvittää kyselylomakkeen kolmannen osan kuudennessa kysymyksessä, että *Voiko mielestäsi etävarhaiskasvatus laadultaan korvata perinteisen, päiväkodissa järjestettävän varhaiskasvatuksen?* Kaikki 8 vastaajaa vastasivat tähän kysymyksen. Tässä suljetussa kysymyksessä oli vastaajan mahdollista valita kolmen vastausvaihtoehdon väliltä hänen mielestään paras vaihtoehto. Vastajista kukaan ei ollut sitä mieltä, että tavallinen varhaiskasvatus olisi täysin korvattavissa etävarhaiskasvatuksella. 6 vastaajaa eli 75 % vastaajista olivat sitä mieltä, että etävarhaiskasvatusta *Ei* voi korvata perinteistä päiväkodissa järjestettävää varhaiskasvatusta. Kahdeksasta vastaajasta 2 vastaajaa eli 25 % oli sitä mieltä, että etävarhaiskasvatus pystyisi vain osittain korvaamaan perinteisen päiväkodissa järjestettävän varhaiskasvatuksen.

Kolmannen osion seitsemännessä kysymyksessä halusimme kysyä varhaiskasvattajilta tarkemmin sitä *Miltä osin pedagogisen toiminnan viitekehitys toteutuu etäyhteyden välityksellä?* Kysymykseen saimmekin kaikilta kahdeksalta vastaajalta hyvin monipuolisesti erilaisia vastauksia. Vastaukset olivat jakautuneet hyvin kahtiajakoisesti. 4 vastaajista eli 50 % olivat kokonaisuudessaan sitä mieltä, että viitekehitys ei toteudu ollenkaan tai vain hyvin vähäisesti eri osa-alueilla. Toiset 4 vastaajaa eli 50 % olivat taas sitä mieltä, että viitekehitys toteutui muutamalla osa-alueella hyvin myös etävarhaiskasvatuksessa.

Ne, jotka olivat kuvanneet, että viitekehitys ei toteudu ollenkaan tai toteutuu vähäisesti, olivat perustelleet vastauksiaan hyvin samoilta näkökulmilta.

”Ei mitenkään”

”Heikosti. Varhaiskasvatus työ toteutetaan kasvokkain lasten ja vanhempien kanssa vuorovaikutuksessa. Syliä ei voi korvata koneet.”

”Kyllähän se aika pintaraapaisu kuitenkin oli, verrattuna, jos lapsi hoidossa koko päivän”.

”Aika pieneltä osin. Koen varhaiskasvatuksen olevan vuorovaikutuksessa tapahtuvaa yhteistoiminnallista toimintaa, jota ei pysty etänä toteuttamaan. Ryhmän tuoma tuki ja lasten keskinäinen vuorovaikutus luovat pohjan koko varhaiskasvatukselle, joten etäyhteydellä toiminta jää paljolti vajaaksi. Etäyhteys on hyvä lisä, kotona toteutettavalle varhaiskasvatukselle, mutta ei korvaa lähiopetusta!”

Ne, joiden mielestä viitekehys toteutuu edes joillakin osa-alueilla, määrittelivät ne osa-alueet, joilla viitekehys ainakin toteutui.

”Oppimisen alueet on mahdollista toteuttaa kohtuullisesti. Muut kohdat vaihtelevasti.”

”Riippuu lapsen iästä. Joitakin osia kaikilla osa-alueilla voi toteutua.”

”ilmaisun monen muodot, lapsen osallisuus, liikunta”. Neljäs vastaaja oli myös perustellut lyhyesti millä tavalla kyseinen osa-alue toteutui viitekehuksesta

”Monilukutaito ja TVT-osaaminen (videopuheluihin osallistuminen). Minä ja meidän yhteisömme (yhteyden säilyttäminen päiväkotiin ja kavereihin, vaikka ei voi tavata). Tutkin ja toimin ympäristössäni, Kasvan liikun ja kehityn (geokätkötyyliset kotitehtävät, joissa lasten tuli lähteä ulos).”

Kyselylomakkeen kolmannen osan kahdeksas kysymys oli ikään kuin jatko kysymys edellisestä kysymyksestä. Aikaisemmassa kysymyksessä haluttiin tietää miltä osin pedagoginen viitekehys toteutuu. Tässä kysymyksessä halusimme vastaavasti tietää miltä osin se ei toteudu- *Miltä osin pedagoginen viitekehys EI toteudu etäyhteyden välityksellä?* Tähän kysymykseen saimmekin mielipiteitä jo paljolti tuon ensimmäisen kysymyksen kohdalla, jossa moni totesinkin, että pedagogisen viitekehysten toteutuminen on yleiseltä tasolta katsottuna hyvin vähäistä. Tämän kysymyksen vastaukset tukivatkin hyvin paljolti tuon ensimmäisen kysymyksen kautta syntynyttä havainnollistusta. Kokonaisuudessaan saimme tähän kysymykseen 7 vastausta. Yksi vastaajista jätti vastaamatta tähän kysymykseen kokonaan. Syynä vastaamatta jättämiseen on saattanut olla se, että hän on ilmaissut jo aikaisemmassa kysymyksessä mielipiteensä ja sama mielipide pätee myös tähän kysymykseen. Kuitenkin vastaamatta jättämiseen on saattanut olla jokin muukin syy. Kysymyksen seitsemästä vastaajasta 3 vastaajaa eli n. 42,9 % olivat yhteneväistä mieltä siitä, että pedagoginen viitekehys kokonaisuudessaan ei toteudu etävarhaiskasvatuksessa.

”Suurimmilta osin ei toteudu”,

”Suurimmalta osin. ks. edellinen vastaus! :)”

”Suurimmalta osalta se ei toteudu ja varsinkaan ihan pienten lasten kanssa.”

Yksi vastaaja eli noin 14,3 % seitsemästä vastaajasta ilmaisi oman yleisen mielipiteensä eneminkin etävarhaiskasvatukseen yleisesti liittyen, ei niinkään meidän esittämäämme kysymykseen, pedagogisen viitekehyksen ei toteutuvista osa-alueista.

”Kone ei korvaa syliä. Perhe tarvitsee vierellä kulkijan.”

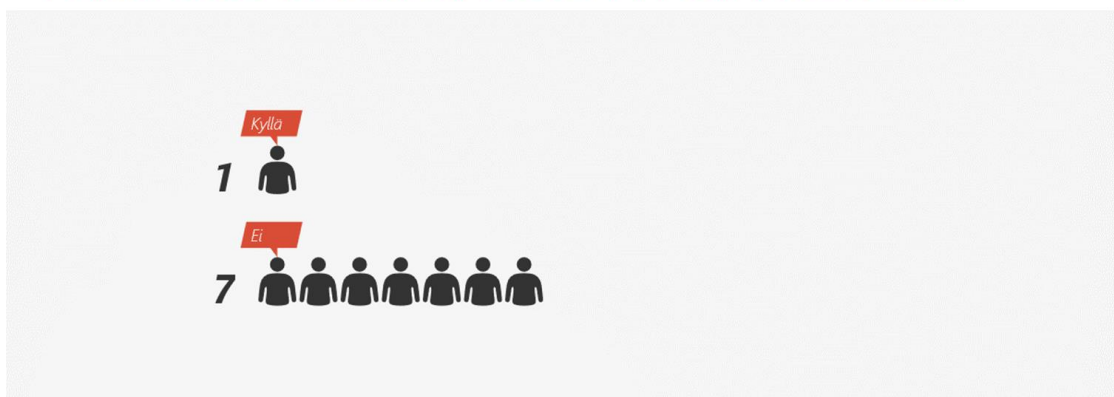
Loput 3 vastaaja eli noin 42,9 % taas nimesivät juuri niitä osa-alueita, jotka eivät toteudu viitekehyyksessä. Osa myös kertoi miksi ne eivät toteudu.

”Osallistuminen ja vaikuttaminen: Kaksisuunteinen vuorovaikutus oli tosi heikkoa ja vaikeata järjestää, toiminta oli hyvin aikuisjohtoista, annettiin valmiita tehtäviä, esitettiin teatteria ja kerrottiin tarinoita. Lapset passiivisia vastaanottajia.”

”arjen taidot”

”Etenkin aito vuorovaikutus sekä itsestä huolehtiminen ja arjen taidot eivät toteudu. Kaikessa toiminnassa etävarhaiskasvatuksessa oleva lapsi on mielestäni hyvin pitkälti riippuvainen vanhempien mahdollisuudesta ja halusta järjestää laitteet ja tila sekä olla lapsen tukena/seurana.”

TOTEUTUUKO TUNTIMÄÄRÄ KOKONAAN ETÄYHTEYDELLÄ?

Kuvio 8 Toteutuuko varhaiskasvatuslain (540/2018) 3 luvun 12 momentissa määritelty varhaiskasvatuksen kesto?

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) 2 luvun 5 §:ssä määritellään, että kunnan on huolehdittava, että lapsi saa varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Kysyimme kyselylomakkeen kolmannen osan yhdeksännessä kysymyksessä etävarhaiskasvatukseen osallistuneilta varhaiskasvattajilta,

että toteutuuko kyseinen tuntimäärä heidän mielestään kokonaan etäyhteydellä. Saimme kysymykseen 8 vastausta, joiden mukaan 7 vastaajista eli 87,5 % oli sitä mieltä, että *ei toteudu*. Vastaavasti 1 vastaajista eli 12,5 % oli sitä mieltä, että *toteutuu*.

Osasimme aavistellakin kyselylomaketta suunnitellessamme, että suurin osa vastaajista on varmasti sitä mieltä, että tuntimäärä ei toteudu. Tästä syystä olimme liittäneet tämän kysymyksen yhteyteen, aiemman kysymyksen jälkeen toisen kysymyksen- *Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Ei toteudu", perustelee tässä, miten asiaa kompensoitiin?* Esitimme kysymyksen vastaajille erityisesti siitä syystä, että kun varhaiskasvatuslaissa on kerran määritelty tietty tuntimäärä, jonka tulisi toteutua viikoittaisessa varhaiskasvatuksessa, halusimme tietää, miten asiaa oli kompensoitu siinä kohtaa, kun tuntimääriä ei pystyttäisi saavuttamaan vain etäopetuksella. Edelliseen kysymykseen vastasi 7 vastaajaa, ettei kyseinen tuntimäärä toteudu etävarhaiskasvatuksessa, kuitenkin tähän jatkokysymykseen saimme vain 6 vastausta. Se miksi yksi vastaajista jätti vastaamatta tähän tarkentavaan kysymykseen, ei ole meidän tiedossamme.

Näistä kuudesta vastaajasta 2 vastaajaa antoivat hyvin samansuuntaiset vastaukset siitä, miten asiaa on kompensoitu.

"Sähköpostilla laittamillani viikkotehtävillä. Tuntimäärä riippui vanhempien aktiivisuudesta osallistaa lasta tekemään ja toiminaan ohjeiden mukaan. Tässä vallitsevassa tilanteessa missä vanhemmat samalla tekivät etätöitä kotona en usko että kukaan vanhempi pystyi käyttämään aikaa tuota 20h/vko."

"Lapsille annettiin kotiin tehtäväpaketteja itsenäisesti/vanhemman kanssa tehtäväksi. Suuri osa kotona olleista lapsista ei osallistunut lainkaan etänä järjestettäviin tuokioihin. Tämä on mielestäni vanhempien valinta, johon kasvatajat eivät juurikaan voi vaikuttaa."

Kolmas kysymykseen vastanneista taas kertoi, että heillä asiaa oli kompensoitu järjestämällä toimintaa ulkotiloissa.

"Pienryhmässä toteutettava toiminta ulkotiloissa. Lapset metrin etäisyydellä toisistaan ja hanskoja ei saanut riisua."

Lopuissa kolmessa muussa vastauksessa perusteltiin pikemminkin sitä, minkä takia tuntimäärä ei toteudu kuin sitä, millä tavoin tuntimäärää pyrittiin kompensoimaan.

"viiteen tuntiin sisältyy ulkoilua ja syömistä ehkä päiväunia. niitä ei etäyhteydellä voinut järjestää"

”Jos etävarhaiskasvatusta järjestävä henkilöstö hoitaa lapsia myös päiväkodilla, etäyhteys jää vähäiseksi määrällisesti. Eri juttu, jos etävaka varten on oma henkilöstö.”

”Lapsi oppii parhaiten vuorovaikutuksessa ja mallin avulla ja konkreettisen toiminnan kautta.”

Koko kyselymme viimeiseksi kysymykseksi laitoimme vielä *Sana on vapaa* -kommenttikentän, johon kyselyyn vastanneet varhaiskasvattajat voisivat vapaasti kertoa sekä kuvata mielipiteitään tai ajatuksiaan niin etävarhaiskasvatuksesta kuin meidän kyselystämme.

Kommenttikenttään saimme 5 vastausta, joista yhdessä vastauksessa käsiteltiin vain meidän kyselyämme. Jätimme tämän vastauksen esittelemättä kokonaisuudessaan, koska kommentissa annettu palaute ei liittynyt mitenkään oleellisesti kyselymme eettisyyteen tai kyselyllä saamiimme tulokseen. Näistä lopuista neljästä vastauksesta, kolmessa kerrottiin, kuinka he toivoivat, ettei etävarhaiskasvatukseen ryhdyttäisi enää myöhemmin uudestaan samalla tavalla. Tässä viimeisessä vastauksessa vastaaja kommentoi, että etävarhaiskasvatus oli nähty heillä, oletettavasti heidän varhaiskasvatus yksikössään, kokonaisuudessaan hyvänä asiana.

”Toivottavasti etävakaan ei tarvitse enää ikinä ryhtyä!”

”Etävaka on hyvä lisä varhaiskasvatukseen, mutta se ei mitenkään korvaa fyysistä läsnäoloa ja vuorovaikutusta. Lasten tulee kasvaa ihmisten parissa, ei koneiden.”

”Toivon, että etävarhaiskasvatukseen ei tarvitse koskaan palata. Itse kasvattajana koin etävarhaiskasvatuksen raskaaksi ja epämielekkääksi. Lasten kanssa tehtävässä työssä paino on nimenomaan lasten kanssa olemisessa, läsnäolossa. Etänä tätä ei voi toteuttaa. Vaikka nykylapset ovat jo hyvin tottuneita digilaitteisiin ja videopuheluihin jne, monet lapset arkailevat ja jännittävät etäyhteydellä tapahtuvaa vuorovaikutusta.”

Vain yksi vastaajista näki etävarhaiskasvatuksen hyvänä asiana.

”Etävarhaiskasvatuksessa saimme hyvää kokemusta ja pyrimme ainakin tuomaan päiväkodin toimintaa lasten lähelle. Saimme toiminnasta hyvää palautetta vanhemmilta.”

6 Johtopäätökset

Tietoisuus etävarhaiskasvatuksesta on lisääntynyt entisestään vuosien 2020-2021 aikana ja uutta tietoa etävarhaiskasvatuksesta syntyy jatkuvasti lisää. Tämän nykyisen tiedon valossa, jota meillä oli saatavilla opinnäytetyömme toteutuksen aikana, pystymme vertailemaan saamiamme tuloksia siihen, miten varhaiskasvatuksen kentällä on etävarhaiskasvatuksen tarkoitus määritelty sekä miten varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä on toteutettu. Tämän teoretiedon vertaaminen näihin tuloksiimme vahvistaa johtopäätelmien luomista, mutta luo myös meille mahdollisuuden antaa konkreettisia esimerkkejä siitä mitä on tehty, millä tavalla sekä millaisia tuloksia sillä on ollut. Näin pystymme tutkimuksellamme osallistumaan etävarhaiskasvatuksen teoretisointiin sekä kehittämistyöhön. Olemme jaotelleet seuraaviin alalukuihin tekemiämme johtopäätelmiä tuloksistamme etävarhaiskasvatuksen tarkoituksesta, varhaiskasvatuksen toteutuksesta etäyhteyden välityksellä, pedagogisen viitekehyksen ja varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutuminen sekä kerromme myös varhaiskasvattajien kokemuksia etävarhaiskasvatuksesta.

6.1 Etävarhaiskasvatuksen tarkoitus

Etävarhaiskasvatuksen taustalla vaikuttavat ne samat kriteerit, jotka ovat määritelty varhaiskasvatukselle yleisestikin varhaiskasvatuslaissa (540/2018) sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018). Etävarhaiskasvatuksen tarkoituksena onkin luoda tällainen toiminta kokonaisuus, joka koostuu suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksen, opetuksen ja hoidon kokonaisuudesta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Tämä etävarhaiskasvatuksen tarkoitus muodostuukin hyvin paljolti sellaisesta kokonaisuudesta, jossa mietitään mitä ja millä tavalla suunnitellaan sekä toteutetaan tällaista toimintamuotoa.

Kyselytutkimuksella saaduista tuloksista voidaan tehdä sellaisia johtopäätelmiä, että etävarhaiskasvatuksen tarve sekä tarkoitus perustuvat pohjimmiltaan siihen ajatusmaailmaan, että halutaan pitää yhteyttä niihin lapsiin, jotka ovat kotona eivätkä voi osallistua varhaiskasvatukseen paikan päällä. Halutaan pystyä tukemaan näiden lasten kasvun ja kehityksen jatkumoa. Kuitenkin tätä kasvua ja kehityksen jatkumoa ei ole mahdollista kyselyyn vastanneiden varhaiskasvattajien mukaan tukea niin hyvin, kun tavallisessa varhaiskasvatuksessa olisi. Vastaaajien mielestä etävarhaiskasvatus eroaa myös erityisesti fyysisen läsnäolon ja vuorovaikutuksen puutteesta. Kaksi kyselyyn vastanneista olivatkin kuvanneet tätä ajatusta lyhyesti ja ytimekkäästi- ”*Kone ei korvaa syliä*”. Vastanneet varhaiskasvattajat kritisoivat myös sitä, että perhe ei pystynyt saamaan samalla lailla tukea ja sellaista aitoa varhaiskasvatuksen vierellä kulkemista etävarhaiskasvatuksen aikana. Weckströmin (2021, 98) tutkimuksessakin nousi esille, että etävarhaiskasvatuksen tarkoituksena oli taata lapsen oikeus ryhmässä tapahtuvaan varhaiskasvatukseen. Pyrittiin tukemaan lasten mahdollisuutta saada sosiaalista vuorovaikutusta päiväkodista tuttujen kavereiden ja kasvattajien kanssa, mutta samalla myös tukea

perheitä ja lasten vanhempien vanhemmuutta (Weckströmin 2021, 98). Tähän yhteisöllisyyden ylläpitämiseen tulisi varmastikin kiinnittää paremmin huomiota etävarhaiskasvatuksessa. Coulombe (2020) on listannut artikkelissaan juuri tällaisia pieniä käytännön vinkkejä, joilla verkko-opetuksessa saataisiin ylläpidettyä paremmin yhteisöllisyyttä. Tällaisia asioita voisivat olla yhteiset lauluhetket, liikkumisen hyödyntäminen, vaihtoehtojen tarjoaminen lapsille ja ongelmanratkaisujen harjoittelu. Näiden vinkkien kautta pystyttäisiin luomaan tuttua rutiinia myös etävarhaiskasvatukseen, jolla puolestaan tuettaisiin yhteisöllisyyden tunteen syntymistä ja sen pysyvyyttä. Tavallisessa varhaiskasvatuksessa tutuilla rutiineilla on myös tärkeä rooli varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Young (2020) kuvaakin artikkelissaan, että rutiinit ovat arjen perusta varhaiskasvatuksessa ja luovat turvallisuuden tunnetta lapsille. Young (2020) kuvailee, että yhteinen toimintakerta voitaisiin aloittaa esimerkiksi yhteislaululla tai alkujumpalla. Toiminta aloitettaisiin siis etävarhaiskasvatuksessa samantyyppisesti kuin tavallisessa varhaiskasvatuksessa esimerkiksi aamupiiri.

Varhaiskasvatuslain 1 luvun 3§:ssa määrätään, että kaikille lapsille on annettava yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen (540/2018, 1 luvun 3 §). Etävarhaiskasvatus mahdollistaa varhaiskasvatukseen osallistumisen myös niille lapsille, jotka eivät eri syistä johtuen kykene tulemaan fyysisesti päiväkotiin. Vastaaajien esiin nostamista ajatuksista voidaankin tehdä sellainen johtopäätelmä, että etävarhaiskasvatus on tällä hetkellä ollut erittäin hyvä ja toimiva tapa ottaa tällaisissa poikkeusoloissa yhteyttä lapsiin sekä heidän vanhempiinsa. Yhteisöllistä kokemusta pystytään jollain tavalla tukemaan myös näinä poikkeusaikoina. Kontiolahden kunnan (Reentie 2020) etä-vaka tiimi sai hyvin samansuuntaisia tuloksia siitä, että poikkeustilanteessa perheitä pystyttiin tukemaan mutta samalla huomattiin myös, että varhaiskasvatusta on mahdollista järjestää etänä. Kuitenkin saamistamme varhaiskasvattajien vastauksista nousi vahvasti esille se, ettei etävarhaiskasvatuksella voida suoranaisesti korvata varhaiskasvatusta kokonaisuudessaan. Tätä samaa ajatusta pohdittiinkin jo Jokisen ja Niemisen raportissa vuonna 2019, ennen kuin etävarhaiskasvatuksen käsite oli edes kunnolla muodostunut.

Etävarhaiskasvatuksen tarkoitus voidaan varhaiskasvattajilta saatujen vastausten perusteella nähdä myös sellaisena toimintamuotona, jossa suunnitelmallisen ja tavoitteellisen varhaiskasvatuksen sekä lasten ja perheiden tukemisen lisäksi pystyttäisiin tuomaan joustavuutta ja jonkinlaista arjensäästämistä tavalliseen varhaiskasvatukseen. Kyselyyn vastanneet varhaiskasvattajat olivatkin tuoneet esille, että vanhempain iltojen, vasukeskustelujen sekä palaverien järjestäminen onnistui etäyhteyden välityksellä erittäin hyvin. Etävarhaiskasvatuksen tarkoitusta voidaankin näin ollen lähestyä monesta eri näkökulmasta eikä yhtä yhtenäistä selittävää suuntaa ainakaan tämän kyselyn pohjalta voida luoda. Etävarhaiskasvatus on myöskin vielä varsin tuore toimintamuoto, jonka tarkoitukset sekä tavoitteet muotoutuvat koko ajan lisää, kun aiheesta saadaan tehtyä lisää tutkimuksia ja kerättyä kokemuksia. Minkä takia

osallistumme itsekin tällä tutkimuksella vasta etävarhaiskasvatuksen teoretisointiin ja kehittämistyöhön.

6.2 Varhaiskasvatuksen toteutus etäyhteyden välityksellä

Varhaiskasvatuksen toteuttamiseen etäyhteyden välityksellä kuuluu monta eri osa-aluetta. Siinä on esimerkiksi otettava huomioon suunnittelu sekä itse toiminnan toteuttaminen. Etävarhaiskasvatuksen suunnittelussa on otettava huomioon varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (VASU 2018) esitelty pedagoginen viitekehys sekä varhaiskasvatuksen kriteerit ja laatu. Näiden lisäksi on oltava myös tarvittava laitteisto, jolla toimintaa voidaan järjestää. Siirryttäessä toiminnan toteutusvaiheeseen on erityisen tärkeää varmistaa myös se, että osallistujilla on toimintaan osallistumista varten tarvittava laitteisto mutta myös, että he saavat laitteensa toimimaan. Etävarhaiskasvatuksen toteuttamisen jälkeen tätä toteutettua toimintaa tulee pystyä myös arvioimaan, mikä sujui hyvin, kuinka moni osallistui ja täytyikö varhaiskasvatuksen kriteerit.

Kyselytutkimuksella saaduissa vastauksissa korostui, että etävarhaiskasvatusta on järjestetty eniten videopuheluiden ja live-lähetysten avulla tai jakamalla perheille erilaisia materiaaleja. Nämä olivat saman suuntaisia vastauksia, joita odotimme eniten ennakkoonkin saavamme, sillä erityisesti videopuhelu- sovelluksien hyödyntäminen etäopetuksessa ovat olleet yleisessä suosiossa Covid-19-pandemian aikana. Aivan kuten Pajun vuonna 2020 (Paju 2020) julkaisemassa koronaviruksen vaikutuksista lapsiperheiden elämään selvityksessäkin esiteltiin. Yllätyimme kuitenkin siitä, että yksikään vastaajista ei ollut pitänyt toimintaa Zoom-yhteydenotonalustan avulla, mutta sen sijaan Teams-yhteydenottoalustaa oli käyttänyt kaikki kahdeksan kyselyyn vastannutta vastaajaa. Yllättävää tästä teki sen, että molemmat alustat ovat hyvin samantyyllisiä yhteydenpitoalustoja videopuheluiden osalta. Tästä syystä olisi voinut olettaa, että molempia alustoja olisi myös hyödynnetty. Kuitenkin tämän vastauksen perustella voidaan tehdä sellainen johtopäätelmä, että yhteistyökumppanin päiväkotiyksiköissä on pidetty yhteistä linjaa sen osalta, missä alustoissa näitä etävarhaiskasvatukseen liittyviä videopuheluita on järjestetty.

Videopuheluiden lisäksi valmiiden materiaalin hyödyntäminen on ollut myös hyvä lisä etävarhaiskasvatus toiminnalle. Niiden hyvänä puolena voidaan varhaiskasvattajien esittämien mielteiden perusteella ajatella olevan erityisesti se, että ei tarvitse erikseen miettiä tekniikassa ilmeneviä toimintaongelmia tai, että onko perheellä toimintaan osallistumiseen vaadittavaa laitteistoa sekä osaamista osallistua toimintaan videopuhelun välityksellä. Weckströmin (2021,102) tutkimuksessakin nämä etäyhteys ongelmat sekä ohjelmien ajoittainen toimimattomuus oli koettu suurena haasteena toiminnalle, vaikka kokonaiskvaltaan toiminta olisi muuten ollut hyvää. Valmiiden materiaalipakettien hyödyntäminen onkin tehnyt toimintaan osallistumisesta varmasti mahdollista monelle perheelle. Tällaisia valmiita materiaali

paketteja on hyödynnetty myöskin muiden toimijoiden järjestämässä etävarhaiskasvatus toiminnoissa videopuheluiden lisänä. Weckströmin (2021) tutkimuksessa tuotiin esille, että Touhulassa oli käytössä tällaiset KotiTouhula- tuokioiden kautta, jotka pitivät sisällään touhuvinkkejä, touhukassit sekä mahdollisuuden osallistua live- lähetyksen kautta etävarhaiskasvatukseen. Myöskin Nuotion ja Rötkösen (2020) kertomat toimintatuokio vinkit olivat hyvin paljolti sellaisia, joita varhaiskasvattaja voi monipuolisesti hyödyntää hänelle itselleen sopivalla tavalla etävarhaiskasvatusta toteuttaessaan. Näitä toimintaideoita voisi siis käyttää niin videopuheluiden aikana kuin myös tällaisina valmiina materiaali paketteina. Kontiolahden kunnan (Reentie 2020) järjestämässä etävarhaiskasvatuksessa yhdistettiin myös valmiiden materiaali-pakettien ja videopuheluiden hyödyntäminen.

Kokonaisuudessaan kyselyllä saamamme vastaukset luovat sellaisen kuvauksen, että varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä tulisi nähdä monipuolisena kokonaisuutena, jossa yhdistyisivät niin mahdollisuus osallistua videopuheluiden tai live-lähetyksien ja valmiiden materiaalipakettien kautta etävarhaiskasvatukseen. Videopuheluiden hyödyntämisessä tulisi kuitenkin ainakin miettiä sitä vaihtoehtoa, että onko videopuheluita kannattavaa järjestää livenä vai tulisiko niiden olla ennemminkin valmiiksi kuvattuja videoita, joita lapset tai vanhemmat ja lapset voisivat itse seurata. Suurin osa kyselyyn vastanneista, kun kuitenkin toi esille sen, että he olivat pitäneet videopuheluita tai live-lähetyksiä lapsille ja vain kaksi vastaajaa kertoi, että he olivat kuvanneet valmiita videoita lapsien ja vanhempien katsottavaksi. Kuitenkin myöhemmin kysyttäessä vastaajilta- ”*miksi etäopetukseen osallistumisen mahdollisuudet eivät ole olleet tasavertaiset*” sekä ”*etävarhaiskasvatuksen järjestämisen haasteita*” kysyttäessä vastaajat toivat esille, että isoin haaste kohta tässä oli ollut lasten osallistumattomuus tai osallistumisen vaikeudet videopuheluihin tai live- lähetyksiin vanhempien takia. Videopuheluiden ja live-lähetyksen aikana lapset olisivat selkeästi tarvinneet vanhemman osallisuutta myös siinä rinnalla, jotta he pystyisivät toimimaan täysi valtaisesti toimintatuokion aikana. Kuitenkin on huomioitava se, että tämä kaikki tapahtui Covid-19- pandemian aikana, jolloin etävarhaiskasvatukseen osallistuneiden lasten vanhemmat olivat enemmän tai vähemmän sellaisia, jotka työskentelivät myös itse etätöissä kotona.

Etävarhaiskasvatuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa on olennaista myös toiminnan keston arviointi. Varhaiskasvatuslaki (540/2018) vaatii 3 luvun 12§:ssa, että lapsen on saatava varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Kyselytutkimuksella saatujen vastausten perusteella keskimäärin yksittäisten toimintakertojen kestot ovat vaihdelleet alle 30 minuutista 45 minuuttiin ja toimintakertoja on pidetty 1-5 kertaa viikossa. Young (2020) kertoo artikkelissaan nimenomaan siitä, miten lyhyt päiväkotikäisten lasten keskittymisaika on. Se todennäköisesti lyhenee entisestään, kun toiminta on videon välityksellä tapahtuvaa opetusta. Siksi on varmasti ollut oikea valinta pitää toiminta lyhempinä, alle tunnin mittaisina hetkinä. Myös lisätehtäviä on jaettu lapsille joko sähköpostitse tai esimerkiksi metsäretken muodossa. Tutkimuksemme perusteella onkin selvää, että tätä 20 tuntia viikossa ei ole mahdollista toteuttaa pelkällä

etävarhaiskasvatuksella. Vaikka lapsille jaettaisiin jokaiselle viikonpäivällä tehtäviä sekä pidettäisiin etätoimintaa, niin on myös paljon kiinni vanhemmista, kuinka paljon lapsi toimintaan lopun perin osallistuu. Weckströmin (2021, 98-101) tutkimuksessakin nousi esille, että osa perheistä osallistui aktiivisesti tarjolla olleeseen etävarhaiskasvatukseen ja osa taas ei osallistunut toimintaan ollenkaan. Perheitä kohtaan tuleekin olla myötätuntoinen, sillä Covid-19- pandemia sekä etävarhaiskasvatus olivat täysin uusia asioita myös heille, ja perheet ovatkin todennäköisesti olleet jatkuvassa sopeutumistilassa (Young 2020).

Myös se, kuinka paljon päiväkodilla on resursseja laittaa etävarhaiskasvatusta kohti vaikuttaa sen määrään. Yhdessä vastauksessa ilmenikin ajatus siitä, että on eri asia hoitaako henkilöstö myös päiväkodissa lapsia vai keskittykö hän vain etävarhaiskasvatukseen. Tämä on tärkeä asia huomioida, etenkin kun lähdetään suunnittelemaan tulevaisuuden toimintaa. Moni vastaaja oli sitä mieltä, että etävarhaiskasvatus ei toimi yksinään, mutta sitä voi käyttää tukena tavallisessa varhaiskasvatuksessa. Näin ollen etävarhaiskasvatuksen suunnittelua sekä toteuttamista tulisikin ajatella sellaisena hyvin monialaisena toimintamuotona, jossa toiminnan hyödyntämisen mahdollisuudet tulisi miettiä ennen kaikkea varhaiskasvatusryhmä ja -yksikkö tasoisesti.

6.3 Pedagogisen viitekehysten ja varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutuminen

Kyselytutkimuksella saatuun vastausten avulla pystymme nyt tarkastelemaan, miten varhaiskasvatuksen pedagoginen viitekehys (VASU 2018, 36) toteutuu etävarhaiskasvatuksessa. Pedagoginen viitekehys koostuu laaja-alaisesta osaamisesta, lasten mielenkiinnonkohteista ja tarpeista, oppimisen alueista sekä kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidosta. Siinä keskitytään lapsiin yksilöinä ja avaimena on nimenomaan lapsilähtöisyys. Niiden vastausten perusteella, jota saimme voimme sanoa, että pedagogista viitekehystä ei voida toteuttaa täydellisesti. Vastauksissa sanottiin suoraan, että pedagoginen viitekehys toteutuu heikosti. Lapsia ei voida ottaa syliin, heille ei voida jutella kahden kesken, eivätkä he pääse osalliseksi toiminnan järjestämistä tai suunnittelua. Lapsille ei voi myöskään opettaa arjen taitoja, kuten itsestä huolehtimisesta. Laaja-alainen osaaminen ei siis voi toteutua täysin, ja itsestä huolehtiminen ja arjen taidot ovat juuri ne, jotka ensimmäisenä putoavat pois etävarhaiskasvatuksessa. Myös osallistuminen ja vaikuttaminen, vuorovaikutus sekä kulttuurinen osaaminen jäävät helposti uupumaan. Etenkin, jos mietitään päiväkodin pienimpiä lapsia, jotka eivät kykene vielä esimerkiksi sanoittamaan tarpeitaan. Sen sijaan monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sekä ajattelu ja oppiminen nousevat vahvana esiin, kun pohditaan, mikä laaja-alaisessa osaamisessa parhaiten toteutuu. (VASU 2018, 36.)

Oppimisen alueet, joita ovat kieli, ilmaisu, yhteisö, ympäristössä tutkiminen ja toimiminen sekä kasvaminen, liikkuminen ja kehittyminen toteutuu jokseenkin. Tämä tuli ilmi kyselytutkimuksella saaduissa vastauksissa. Etävarhaiskasvatuksen avulla voi tukea lapsen ja perheen

tutustumista lähiympäristöön, antamalla erilaisia ulkoiluun liittyviä tehtäviä, kuten kyselyyn vastaajat olivat tehneet. On esimerkiksi mahdollisuus lähettää lapset metsäretkelle tai muualle ulos tutkimaan ja etsimään geokätköä. Tällainen toiminta kannustaa liikkumaan ja opettaa ympäristön tutkimista hausalla tavalla. Se tukee myös lasten ja vanhempien välistä suhdetta. Oppimisen alueista haastavampaa on kielellisen kehityksen tukeminen, etenkin lapsilla, joilla on siinä vaikeuksia tai suomi ei ole ensimmäinen kieli. Koska vuorovaikutus muiden ikäisten kanssa jää kapeaksi, vaikuttaa se ihmissuhdetaitojen kehittymiseen ja ymmärtämiseen. Kuitenkin vastauksien perusteella etävarhaiskasvatuksessa voidaan jollakin tapaa tukea lapsen suhteita sekä päiväkotiin että kavereihin, sillä ilman etätuokioita ei lapset olisivat missään yhteydessä päiväkodin henkilökuntaan tai muihin lapsiin. Päiväkodissa saatavat ystävät ovatkin tärkeä asia lapsille, joten on hienoa, että lapset pääsevät kuulemaan toisistaan. Ilmaisun monia muotoja voidaan hyödyntää ja toteuttaa jollakin tapaa etävarhaiskasvatuksessa. Vaikka yhteisiä askarteluhetkiä ei voida pitää, voidaan silti kuunnella musiikkia, laulaa, taputtaa ja tanssia. Leikkiminen on yksi tärkeimmistä lapsen ilmaisun muodoista, ja leikin avulla lapsi oppii suunnattomasti. (VASU 2018, 36,44.) Videoyhteyden välityksellä voidaan leikittää lapsia, tai järjestää jonkinlaisia leikkihetkiä, mutta perinteisiä, lasten keskinäisiä leikkituokioita ei voi etänä järjestää.

Myös ikä vaikuttaa siihen, kuinka hyvin pedagogista toimintaa voidaan järjestää. Lapset ovat riippuvaisia vanhemmistaan etävarhaiskasvatuksessa, ja mitä pienempi lapsi on, sitä haastavampaa etävarhaiskasvatus on. Vanhempien halukkuus ja pystyvyys osallistua lapsen kanssa etävarhaiskasvatukseen vaihtelee, kuten myös elektroniset laitteet. Varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 luvun 3 momentissa on nimenomaan kohta, jossa mainitaan, miten kaikille lapsille tulee turvata yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen. Vastausten perusteella voimme päätellä, että ainakaan toistaiseksi pelkällä etävarhaiskasvatuksella ei voida täysin turvata yhdenvertaisia mahdollisuuksia varhaiskasvatukseen. Kuitenkin etävarhaiskasvatus tukee lapsen oppimista sekä pyrkii lisäämään koulutuksellista tasa-arvoa. Täten varhaiskasvatuslain (540/2018) 1 luvun 3 momentissa mainittu tavoite siitä, miten varhaiskasvatuksen tavoite tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteutumista, toteutuu mielestämme etävarhaiskasvatuksessa. Ne, jotka eivät Covid-19-pandemian takia päässeet normaalisti päiväkotiin, pyrittiin ottamaan huomioon järjestämällä toimintaa myös etänä. Samassa luvussa ja momentissa (540/2018, 1 luvun 3§) yksi tavoitteista on turvata pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja henkilöstön välillä. Etävarhaiskasvatus tukee tätä tavoitetta pitämällä yhteyttä lapsiin sekä vanhempiin, etenkin vuonna 2020 Covid-19-pandemian aikana, kun kaikki lapset eivät päässeet paikalle päiväkotiin. Etävarhaiskasvatusta voidaankin varmasti hyödyntää tulevaisuudessa yhteydenpitovälineenä silloin, kun lapsi on pidempiä aikoja pois. Yksinään etävarhaiskasvatus ei pysty takaamaan pysyviä vuorovaikutussuhteita, mutta tavallisen varhaiskasvatuksen tukena se on hyvä työkalu. Kuten

kyselytutkimuksen vastauksissa todettiin, etävarhaiskasvatuksessa ei toteutunut aito vuorovaikutus.

Puhuttaessa etävarhaiskasvatuksen toteuttamisesta on tarkasteltava myös henkilöstön osaamista. Tärkeä kriteeri varhaiskasvatuksessa on nimittäin osaava, koulutettu henkilökunta ja täydennyskoulutukset, jotka ovat tärkeä osa ammatillista kehittymistä (Karvi 2018, 46). Etävarhaiskasvatukseen siirryttiin nopeasti, minkä takia halusimmekin selvittää, minkälaista koulutusta henkilökunta sai. Kyselytutkimuksella saamiemme vastausten perusteella koulutuksia ei suurimmalta osalta järjestetty, eli henkilökunnan riittävästä osaamisesta ei huolehdittu tarpeeksi. Tämä varmasti vaikutti siihen, että etävarhaiskasvatuksen järjestäminen oli paikoin haastavaa, esimerkiksi moni henkilöstöstä joutui käyttämään Teams -yhteydenottoalustaa ensimmäistä kertaa, kuten myös itsensä videoimaan itseään.

On siis selvää, että kokonaisuudessa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 36) mainittuja pedagogisen viitekehyksen kohtia ei voida etävarhaiskasvatuksella täyttää. Myös varhaiskasvatuksen tavoitteista jää paljon uupumaan. Kyselytutkimuksella saaduista vastauksista nousee esille hyvin erilaisia näkökulmia siitä, millä tavalla vastaajat kokivat varhaiskasvatuksen pedagogisen viitekehyksen sekä kriteerien täyttymisen. Vastausten kokonaiskuvaa tarkasteltaessa voitaisiinkin todeta, että etävarhaiskasvatuksen suurin puute on arjen taitojen, vuorovaikutuksen sekä osallistumisen ja vaikuttamisen osa-alueissa. Nämä ovat osa-alueita, jotka yleiseltä kannalta ajatellaan olevan erityisen tärkeässä roolissa varhaiskasvatusta suunniteltaessa sekä toteuttaessa. Varhaiskasvatus toiminta, kun on aina pohjimmiltaan lapsi lähtöistä ja lapsi varten järjestettyä sekä tehtyä.

6.4 Varhaiskasvattajien kokemukset etävarhaiskasvatuksesta

Jotta etävarhaiskasvatuksen toteuttamista voidaan kehittää tulevaisuudessa, on kuultava myös sitä pitäneiden henkilöiden kokemuksia. Kokemusten avulla saadaan kuvaa siitä mikä etävarhaiskasvatuksessa onnistui ja mitä pitäisi tehdä eri lailla tulevaisuudessa. Tämän takia kyselylomakkeessa (LIITE 1) oli erikseen kysymyksiä, joiden avulla saatiin tietoa näistä arvokkaista henkilöstön kokemuksista.

Yli puolet kyselytutkimukseen vastanneista kertoivat, että tarvittavia koulutuksia etävarhaiskasvatuksen pitämiseen ei järjestetty. Etävarhaiskasvatuksessa oli myös huomattu erilaisia haasteita, joista henkilöstön osaamiseen liittyivät yhteydenottoalustan käyttötaidon puutteet, ennako-oletukset toiminnan kuormittavuudesta ja itsensä videoinnin epämiellyttävyyys. Muita etävarhaiskasvatuksen järjestämisen ongelmia olivat kiire ja ajanpuute, huono laitteisto, ongelmat internetin kanssa sekä ennakoinnin puute. Vastaukset, joita saimme, ovat samassa linjassa Weckströmin (2021, 102) tutkimuksen kanssa, jossa etävarhaiskasvatuksen haasteina on lueteltu riittävän henkilöstön määrä, laitteiden sekä ohjelmien ajoittainen toimimattomuus tai muunlainen yhteydenpito-ongelma. Saamiemme vastausten perusteella voidaan päätellä,

että monelle etävarhaiskasvatukseen siirtyminen on ollut stressaavaa aikaa, johon ei ole ollut saatavilla tarpeeksi tukea. Henkilöstön osaaminen, tai sen puute, vaikuttaa ammatillisiin asenteisiin, tietoihin ja taitoihin. Ilman koulutuksia ei tietoa etävarhaiskasvatuksesta ollut, jonka takia esimerkiksi ennako-oletukset toiminnasta ja sen kuormittavuudesta olivat läsnä heti. Jos on epävarma omista ammattitaidostaan, tekee se työstä ja arjesta kuormittavampaa. Siksi myös täydennyskoulutukset ovat tärkeässä roolissa ammatillisessa kehittämisessä. (Karvi 2018, 46).

Puutteista huolimatta henkilökunta ilmaisi myös tyytyväisyyttä etävarhaiskasvatukseen. Kyselytutkimuksen vastauksissa onnistumisina pidettiin vasukeskusteluiden ja vanhempainiltojen järjestämistä sekä yhteydenpitoa lapsiin. Myös tiedonvälitys oli sujuvampaa ja koulutusmahdollisuuksia on tulevaisuudessa helpommin saatavilla. Tätä samaa löytyy myös Weckströmin (2021, 102) tutkimuksesta, jossa keuhuttiin nimenomaan mahdollisuutta olla yhteydessä kotona oleviin lapsiin. Tutkimuksessa (Weckström 2021, 102) haastateltavat olivat myös maininneet omien taitojen ja osaamisen lisääntymisen. Kyselytutkimuksen yksi vastaaja toi myös tätä näkökulmaa esiin kertomalla miten hyvää kokemusta etävarhaiskasvatuksesta sai itselleen.

Mielenkiintoista tutkimuksessamme on se, että iso osa vastaajista oli sitä mieltä, että etävarhaiskasvatus ei voi korvata tavallista varhaiskasvatusta ja sen järjestäminen oli hyvin kuormittavaa. Myös kaksi kommenttia tuli siitä, kuinka etävarhaiskasvatusta ei haluta enää järjestää, sillä se oli raskasta ja epämiellyttävää. Samalla kuitenkin kysyttäessä- ”*kuinka toimivana olet kokenut etävarhaiskasvatuksen olevan*”, yli puolet oli sitä mieltä, että etävarhaiskasvatus on ollut melko toimivaa. Tähän ristiriitaisuuteen voi vaikuttaa se, että kysyttäessä etävarhaiskasvatuksen toimivuutta, sitä ei pyydetä vertaamaan tavalliseen varhaiskasvatukseen. Etävarhaiskasvatus on saattanut myös yllättää toimivuudellaan ne, jotka sitä jo etukäteen epäilivät, mutta ei kuitenkaan niin paljoa, että sitä haluttaisiin jatkaa. Se, että suurta kiinnostusta etävarhaiskasvatuksen jatkamiseen ei ollut, voi myös johtua koulutuksen puutteesta tai siitä, että siihen siirryttiin niin kiireellä, että päällimmäisenä muistona etävarhaiskasvatuksesta onkin stressi ja riittämättömyyden tunne omien taitojen kanssa.

7 Pohdinta

Toteuttamamme kyselytutkimus onnistui mielestämme hyvin ja kuten olimme suunnitelleet, mutta kuitenkin vastaajamäärä jäi lopulta hyvin pieneksi. Kahdeksalta vastaajalta kerätty tieto antaa ainoastaan hyvin kapean ja yksisuuntaisen mahdollisuuden tehdä johtopäätöksiä etävarhaiskasvatuksesta. Jos olisimme pystyneet saamaan isomman vastaajamäärän kyselyllemme, olisi kyselyllä keräämämme vastausten tulokset olleet huomattavasti luetettavampia. Kuitenkin näillä saamillamme tuloksilla pystymme kertomaan, mitä etävarhaiskasvatuksella tarkoitetaan sekä havainnollistamaan, miten varhaiskasvatusta on toteutettu etäyhteyden

välityksellä. Saamamme tieto auttaa myös yhteistyökumppanimme havainnollistamaan paremmin sitä, miltä tämä etävarhaiskasvatus on heidän henkilöstönsä kuvaamana näyttäytynyt, ja he pääsevät näkemään myös heidän henkilöstönsä ajatuksia ja kokemuksia toiminnasta. Emme tosin tiedä, onko heidän henkilökunnalleen toteutettu jonkinlaisia kyselyitä jo aiemmin etävarhaiskasvatukseen liittyen, joten voi olla, ettei tämä ole ensimmäinen kerta, kun he pääsevät näkemään näitä asioita. Kuitenkin yhteistyökumppanimme saa tutkimuksestamme havainnollistavaa ajatusta siitä, miltä tämä etävarhaiskasvatus toiminta on ulkopuolisilla silmillä tarkasteltuna ja tutkittuna vaikuttanut, sekä millaisia mahdollisuuksia ja ehkä parannuksia toimintaan voisi tulevaisuutta ajatellen tehdä. Yhteistyökumppanimme kertoikin opinnäytetyömme olevan kiinnostavaa luettavaa, ja että he saivat tästä ajateltavaa jatkoa varten.

Tutkimuksella saamamme tiedon pohjalta ja aikaisempien teoretietojen yhdistelemisellä niihin voidaan todeta, että etävarhaiskasvatus nähdään laaja-alaisena kokonaisuutena, joka perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (VASU 2018), varhaiskasvatustalouksissa (540/2018) sekä Karvi:ssa (2018, 2019) kuvattuihin ja määriteltyihin asioihin. Etävarhaiskasvatuksella on tarkoitus, joka perustuu lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Näiden lisäksi se tuo myös uutta ulottuvuutta varhaiskasvatuksen kentälle. Tutkimuksestamme saaduista vastauksista käy ilmi, että etävarhaiskasvatuksella on olemassa hyvät ja huonot puolensa. Se, minkälaisena kokonaisuutena etävarhaiskasvatusta on tällä hetkellä toteutettu, ei ehkä ole se paras mahdollinen tapa, jolla sitä kannattaisi tulevaisuudessa toteuttaa. Saaduista etävarhaiskasvatuksen kokemuksista tulisikin huomioida hyvät puolet ja miettiä tarkasti, miten ja millaisissa tilanteissa näitä hyviä puolia on mahdollista ottaa huomioon etävarhaiskasvatuksen toteuttamisessa tulevaisuudessa. Huonoja puolia ei tietenkään voi sivuuttaa, vaan niistä pitää myös oppia, jotta etävarhaiskasvatuksen kehitys liikkuu oikeaan suuntaan. Johtopäätelmiemme mukaan etävarhaiskasvatuksella ei voida korvata kokonaisvaltaisesti paikan päällä järjestettävää varhaiskasvatusta. Etäyhteyden välityksellä järjestettävää varhaiskasvatusta voisi kuitenkin tulevaisuudessa hyödyntää tavallisen varhaiskasvatuksen rinnalla. Tutkimuksellamme selvisi, että monet vastaajista kokivatkin etäyhteyden välityksellä tapahtuvat varhaiskasvatuskeskustelut ja palaverit ajan säästämiseksi. Nämä voitaisiin tulevaisuudessakin käydä etäyhteyden välityksellä.

Etävarhaiskasvatuksen toteuttamisesta saimme erilaisia vastauksia, joka tuovat esille ajatuksen siitä, että eri varhaiskasvatustyksiköillä on varmasti osittain ollut niin sanotut vapaat kädet etävarhaiskasvatuksen toteuttamisessa. Ei ole ollut vain sitä yhtä yhtenäistä toteutussuuntaa, vaan toimintaa on suunniteltu ja toteutettu enemminkin yksikkö sekä ryhmäkohtaiseksi kokonaisuudeksi. Tähän saattaa vaikuttaa myös koulutukset ja kunkin varhaiskasvattajan senhetkinen tietotekninen osaaminen. Uuteen kasvatustapaan siirryttäessä tarvitaan myös luovuutta, rohkeutta ja voimavaroja. Toimintaa täytyy toteuttaa uusilla tavoilla ja nopealla tahdilla. Tämäkin on luultavasti yksi syistä, miksi kokemukset vaihtelevat. Vaikka kaikki siirtyivät

etävarhaiskasvatukseen samoihin aikoihin, on jokaisella aina omat lähtökohdat, jotka vaikuttavat lopputulokseen.

Henkilöstön kuvailtua etävarhaiskasvatusta muun muassa stressaavaksi ja raskaaksi, miettimekin, olisiko etävarhaiskasvatuksen toteuttaminen ollut vähemmän kuormittavaa, mikäli henkilöstölle olisi tarjottu tarvittavia koulutuksia. Tärkeää mielestämme olisikin, että varhaiskasvatuksen työntekijöille järjestettäisiin jatkossa tarvittavia koulutuksia etävarhaiskasvatuksen toteuttamista varten. Varhaiskasvattajan ammatissa ei ainakaan vielä voi olettaa, että jokainen työntekijä osaisi käyttää erilaisia yhteydenpitoalustoja tai muita tarvittavia ohjelmia. Koulutusten avulla etävarhaiskasvatuksen laatu olisi parempaa ja tekeminen sujuvampaa sekä vähemmän kuluttavaa työntekijöille. Covid-19-pandemian vuoksi etävarhaiskasvatukseen siirryttiin kovalla rytinällä ja myös yhteistyökumppanimme mukaan varhaiskasvatuksessa otettiin todellinen digiloikka lyhyessä ajassa. He eivät olisi muutama vuosi sitten edes osanneet kuvitella tällaista tilannetta, ja kiittävätkin kaikkia varhaiskasvattajiaan upeasta, innovatiivisesta työstä. Tästä huolimatta jäimme miettimään, oliko tärkeän työn ohella etävarhaiskasvatusta toteuttaneilla henkilöillä aikaa pitää huolta itsestään, vai oliko arki kiireessä selviytymistä. Itsestä huolehtiminen on tärkeää jaksamisen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta, ja Young (2020) kehottaa jopa jokaista varhaiskasvatuksen ammattilaista pitämään esimerkiksi aivotaukoja ja taukojumppaa. Samassa artikkelissa Young (2020) puhuu hienosti siitä, miten tulee muistaa suhtautua myötätuntoisesti ja armollisesti itseään kohtaan: Covid-19-pandemia ja sen myötä etäopetukseen siirtyminen on monelle täysin uusi asia, eikä yhtäkään varhaiskasvatuksen opettajaa ole ennen tarkoituksella koulutettu siihen (Young 2020). Tämä on meistä hyvä muistutus jokaiselle, joka ylitti itsensä hyppäämällä uuteen varhaiskasvatuksen muotoon.

Se, minkälaiseksi ja millä tavalla etävarhaiskasvatus jää elämään varhaiskasvatuksen kentälle on vielä epäselvää. Mutta varmaa on, ettei se ole poistumassa minnekään, edes Covid-19-pandemian jälkeenkään. Etävarhaiskasvatuksesta on löydetty jo käytännön hyötyjä, ja tulevaisuudessa varhaiskasvatusala tulee väistämättä muuttumaan ja kehittymään. Mielestämme uudet tuulet ovat aina tervetulleita ja on hyvä, että ala kokee näinkin mielenkiintoisia muutoksia.

Lähteet

Sähköiset

Coulombe, M. 2020. Building Community in a Virtual Pre-K Classroom. Edutopia. Viitattu 20.8.2021 <https://www.edutopia.org/article/building-community-virtual-pre-k-classroom>

Edutopia. 2021. Frequently asked questions. Viitattu 23.05.2021. <https://www.edutopia.org/about/contact/faq>

Eskola, J. & Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 5 luku- laadullisen tutkimuksen arviointi. E- Kirja. Tampere: vastapaino.

Hujala, E & Turja, L (toim.). 2020. Varhaiskasvatuksen käsikirja. 1 luku- Miten lapsi kehittyy ja oppii? 5 uudistettu painos. E-Kirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Jokinen, L. & Nieminen, A. 2019. Varhaiskasvatuksen tulevaisuuskuvat 2040 - Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan tulevaisuustyön raportti. Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 10.5.2021 <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161799>

Juhila, K. 2021. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Tampere: yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 12.3.2021 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>

Jyväskylän yliopisto. 2015. KOPPA. Tilastollisesti kuvaava analyysi. Viitattu 14.5.2021 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysi-menetelmat/tilastollisesti-kuvaava-analyysi>

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi). 2018. Varhaiskasvatuksen laadun ja arvioinnin perusteet ja suositukset. Viitattu 9.5.2021 https://karvi.fi/app/uploads/2018/10/KARVI_vaka_laadun-arvioinnin-perusteet-ja-suositukset.pdf

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi). 2019. Varhaiskasvatuksen laatuindikaattorit. Viitattu 19.10.2021. https://karvi.fi/app/uploads/2019/09/KARVI_T1319.pdf

Lund, V. & Väliäho, P (toim.). Uudet tuulet - varhaiskasvatus matkalle tulevaisuuteen. Verkojulkaisu: Laurea ammattikorkeakoulu. Viitattu 3.5.2021 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/424508/Laurea_julkaisut_162.pdf?sequence=5&isAllowed=y

- Nuotio, M. & Rötök, S. 2020. Etävarhaiskasvatus- opas varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Mannerheimin lastensuojelu liiton Kainuun piiri. Viitattu 10.5.2021 <https://bin.yhdistys-avain.fi/1558506/iFjgeeo5xDTXoCBF45B0VUMQg/Et%C3%A4varhaiskasvatuksen%20opas.pdf>
- Näpärrä, L. 2017. Haastattelun lajityypit. Viitattu 14.05.2021. <https://spoken.fi/2180/>
- Paju, P. 2020. Paikoiltaan siirretty arki - Koronakriisin vaikutukset lapsiperheen elämään. Lastensuojelun Keskusliitto. Verkkojulkaisu PDF, 52-67. Viitattu 10.5.2021 <https://www.lskl.fi/wp-content/uploads/Paikoiltaan-siirretty-arki-verkkojulkaisu.pdf>
- Reentie, E. 2020. Kontiolahden kunnan etävarhaiskasvatus. Kuntatyö 2030. Viitattu 10.10.2021 <https://www.kuntatyo2030.fi/katso/kontiolahden-kunnan-etavarhaiskasvatus>
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006a. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Aineisto- ja teorialähtöisyys. Verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoar- kisto. Viitattu 23.5.2021. https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2006b. KvaliMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto. Sisällönanalyysi. Verkkojulkaisu. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoar- kisto. Viitattu 14.5.2021 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html
- Sosiaali- ja terveysministeriö. 2021. Varautuminen koronavirukseen. Viitattu 21.10.2021. <https://stm.fi/varautuminen-koronavirukseen>
- Talentia. 2017. Arki, arvot ja etiikka. Sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Verko- julkaisu, sivu 12. Viitattu 10.5.2021 https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-oh- jeet/docs/Talentia_Etiikkaopas_2017.pdf
- Tietoar- kisto. 2021. Aineistonhallinnan käsikirja. Tunnisteellisuus ja anonymisointi. Milloin tieto on tunnisteellista. Viitattu 19.10.2021 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/aineistonhal- linta/tunnisteellisuus-ja-anonymisointi/>
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. 2019. Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaat- teet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarvointi Suomessa. Sivut 8-9. Viitattu 14.05.2021. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakoarvioin- nin_ohje_2019.pdf
- Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. 4 luku- Mittarin rakentaminen kyselylo- maketutkimuksessa. 2. uudistettu painos. E-kirja. Jyväskylä: PS-kustannus
- Valtioneuvosto. 2020. Hallitus on todennut yhteistoiminnassa tasavallan presidentin kanssa Suomen olevan poikkeusoloissa koronavirustilanteen vuoksi. Viitattu 5.5.2021

<https://valtioneuvosto.fi/-/10616/hallitus-totesi-suomen-olevan-poikkeusoloissa-koronavirus-tilanteen-vuoksi>

Varhaiskasvatustilanne 540/2018. Finlex. Viitattu 15.05.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=ruots%2A>

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (VASU). 2018. Opetushallitus. Viitattu 15.05.2021. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. Viitattu 1.10.2021. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Weckström, E. 2021. Etävarhaiskasvatusta poikkeusoloissa. Teoksessa Lund, V. & Väliäho, P (toim.). Uudet tuulet - varhaiskasvatus matkalle tulevaisuuteen. Verkkojulkaisu: Laurea ammattikorkeakoulu, 97-103. Viitattu 10.5.2021 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/424508/Laurea_julkaisut_162.pdf?sequence=5&isAllowed=y

Young, J. 2020. 11 Tips for Teaching Preschool Online. Edutopia. Viitattu 12.8.2021 <https://www.edutopia.org/article/11-tips-teaching-preschool-online>

Kuviot

Kuvio 1 Millä tavoin olit mukana etävarhaiskasvatuksen järjestämisessä?	25
Kuvio 2 Yhteyden ylläpitoon käytetyt alustat	27

Kuvio 3 Yksittäisen yhteydenpitokerran kesto.....	28
Kuvio 4 Etävarhaiskasvatuksen järjestämisen määrä viikossa.....	29
Kuvio 5 Järjestettiinkö henkilökunnalle tarvittavia koulutuksia?	30
Kuvio 6 Kuinka toimivana olet kokenut etävarhaiskasvatuksen olevan?	32
Kuvio 7 Korvaako etävarhaiskasvatus laadultaan perinteisen varhaiskasvatuksen?	34
Kuvio 8 Toteutuuko varhaiskasvatuslain (540/2018) 3 luvun 12 momentissa määritelty varhaiskasvatuksen kesto?	36

Liitteet

Liite 1: Kyselylomake	54
Liite 2: Suostumuslomake	57
Liite 3: Saatekirje	58

Liite 1: Kyselylomake

Varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä 2020

Osio 1. Kysely alkaa suostumuslomakkeelle. Se löytyy tästä suunnitelmasta liitteenä nro 2.

Osio 2. Perustietoa etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä

Tässä osiossa tulemme kysymään sinulta kysymyksiä, jotka liittyvät etävarhaiskasvatuksen käytännön asioihin. Esimerkiksi siihen miten toimintaa on toteutettu ja millä tavalla.

Millä tavoin olet ollut mukana etävarhaiskasvatuksen järjestämisessä? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Olin mukana suunnittelemassa/ideoimassa toimintaa
- Pidin live-lähetystä
- Järjestin videopuheluita
- Olin yhteydessä lasten huoltajiin
- Suunnittelin kotona toteuttavaa materiaalia
- Nauhoitin ennakkoon videotuokioita
- muu, mikä? _____

Miten etävarhaiskasvatusta on toteutettu? Voit valita useamman vaihtoehdon.

- Videopuheluiden avulla (Lapset mukana keskustelussa)
- Live-lähetysten avulla (Lapset seuraavat ohjausta, eivät osallistu keskusteluun mukaan)
- Jakamalla lapsille ja vanhemmille materiaalia
- Ennakkoon kuvatut videot, joita lasten ja huoltajien oli mahdollista katsoa itselleen sopivalla ajalla
- muu, mikä? _____

Mitä alustoja olette käyttäneet etävarhaiskasvatuksessa?

- Zoom
- Teams
- Facebook
- Skype
- muu, mikä? _____

Kuinka pitkiä yksittäiset yhteydenpidot ovat keskimäärin olleet?

- Alle 30min
- 30-45min
- 45-60min
- yli 60min

Kuinka monena päivänä viikosta varhaiskasvatusta keskimäärin järjestettiin etänä viime vuonna?

- 1-2 kertaa
- 3-4 kertaa
- 5 kertaa

Onko etävarhaiskasvatusta ollut mahdollista järjestää teidän yksikössä? Jos ei, valitse "muu" ja kerro miksi?

- Kyllä
- Muu _____

Järjestettiinkö henkilökunnalle tarvittavia koulutuksia etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä?

- Kyllä
- Ei
- Koulutukset järjestettiin entiseen tapaan
- Muu _____

Osio 3. Omat kokemuksesi etävarhaiskasvatuksesta

Tässä osiossa tulemme kysymään sinulta tarkempia kysymyksiä omista kokemuksistasi etävarhaiskasvatukseen liittyen. Osiossa on myös kysymyksiä pedagogisen viitekehyksen ja varhaiskasvatuslaissa määrättyjen tuntimäärien toteutumiseen liittyen.

Oliko kaikilla lapsilla tasavertaiset mahdollisuudet osallistua etänä järjestettävään varhaiskasvatukseen?

- Kyllä
- Ei

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Ei", kerro tässä tarkemmin.

Oletko törmännyt haasteisiin etävarhaiskasvatusta järjestettäessä? Jos olet, millaisiin?

Kuinka toimivaksi olet kokenut etävarhaiskasvatuksen?

Ei toimi ollenkaan Toimii hyvin

Millaisia mahdollisuuksia etäyhteys mielestäsi luo varhaiskasvatustoiminnalle?

Voiko mielestäsi etävarhaiskasvatus laadultaan korvata perinteisen, päiväkodissa järjestettävän varhaiskasvatuksen?

- Kyllä
- Ei
- Osittain
- Muu _____

Kuvio 1. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. Pedagogisen toiminnan viitekehys.

Miltä osin pedagogisen toiminnan viitekehitys toteutuu etäyhteyden välityksellä?

Miltä osin pedagogisen toiminnan viitekehitys EI toteudu etäyhteyden välityksellä?

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) 2 luvun 5 §:ssä määritellään, että kunnan on huolehdittava, että lapsi saa varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa.

Toteutuuko kyseinen tuntimäärä kokonaan etäyhteydellä?

- Kyllä toteutuu
- Ei toteudu

Jos vastasit edelliseen kysymykseen "Ei toteudu", perustelee tässä, miten asiaa kompensoitiin?

Tuliko sinulle vielä jotain mieleen, sana on nyt vapaa!

Opinnäytetyökyselymme on nyt päättynyt. Kiitos vastauksistasi! Muistathan painaa vielä "Lähetä", jotta vastauksesi tallentuu meidän käyttöömme.

Liite 2: Suostumuslomake

Varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä 2020

Tervetuloa vastaamaan "Varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä 2020" -kyselyyn. Kysely on ohjattu [REDACTED] päiväkodeissa työskenteleville varhaiskasvatuksen työntekijöille, jotka ovat vuonna 2020 olleet mukana järjestämässä etäyhteydellä toteutettavaa varhaiskasvatusta.

Luethan huolellisesti seuraavan tekstin, jonka hyväksymällä annat suostumuksesi opinnäytetyötutkimukseemme osallistumiseen.

Suostun vapaaehtoisesti osallistumaan opinnäytetyön kyselyyn. Kyselyssä ei kerätä henkilötietoja, joten antamani vastauksia ei voida yhdistää minuun jälkikäteen opinnäytetyön kirjallisessa tuotoksessa. Kaikki vastauksien tiedot ovat luottamuksellisia ja ne tulevat käytettäväksi vain opinnäytetyöhön. Minulle on selvitetty saatekirjeessä opinnäytetyön tarkoitus ja siinä käytettävät tiedonkeruu- sekä tutkimusmenetelmät.

Olen myös tietoinen siitä, että opinnäytetyöhön osallistuminen on täysin vapaaehtoista. Opinnäytetyöhön osallistuminen ei myöskään aiheuta minulle minkäänlaisia kustannuksia.

Painamalla "Seuraava" hyväksyt tutkimukseen osallistumisen. Huomioi, että voit kuitenkin keskeyttää kyselyn, milloin vain, emmekä tule hyödyntämään keskeytettyjä vastauksia tutkimusaineistossamme.

Kysely koostuu kahdesta eri vastausosiossa. Ensimmäisessä osiossa on peruskysymyksiä etävarhaiskasvatuksen järjestämisestä. Toisessa osiossa kysymme sinulta omista kokemuksistasi etävarhaiskasvatukseen liittyen. Tämän lisäksi osiossa kysytään myös pedagogisesta viitekehystä, sekä varhaiskasvatusta määritellyn opetuksen tuntimäärän toteutumisesta.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10-15 minuuttia.

Vastausaikaa kyselyyn on 23.08.2021 asti.

Kiitos yhteistyöstäsi!

Tanya Siira, Julia Miasnikova & Julia Ahonen

Liite 3: Saatekirje

Hyvä päiväkodin työntekijä,

Olemme sosionomiopiskelijat Tanya Siira, Julia Ahonen ja Julia Miasnikova Laurean ammattikorkeakoulusta. Olemme tekemässä opinnäytetyötämme aiheesta varhaiskasvatuksen järjestäminen etäyhteyden välityksellä. Tarkoituksena on selvittää, mitä etävarhaiskasvatus tarkoittaa. Toteutamme opinnäytetyömme kyselylomakkeen avulla, jossa selvitämme myös, miten [REDACTED] päiväkodeissa on suunniteltu sekä toteutettu etävarhaiskasvatusta vuonna 2020. Kyselylomakkeessa saamiamme vastauksia tulemme vertaamaan sekä analysoimaan aikaisempaan teoretietoon pohjautuen varhaiskasvatuksesta sekä etävarhaiskasvatuksesta.

[REDACTED] päiväkodin nimeä ei tulla käyttämään opinnäytetyössämme, vaan viittamme [REDACTED] työssämme sanalla yhteistyökumppani.

Tutkimusaineistoa kerätään Google Forms -kyselytyökalun avulla. Kerätty aineisto tullaan analysoimaan sisällönanalyysi-, teoriasidonnaisen- ja tilastollisen analyysin menetelmien avulla. Osallistuminen kyselyyn on täysin vapaaehtoista ja se tapahtuu anonymisti. Google Forms- palvelin ei pysty kohdentamaan vastauksia yksittäiseen henkilöön. Kyselyssä ei kerätä myöskään minkäänlaisia henkilötietoja, joista yksittäisen henkilön pystyisi tunnistamaan. Halutessanne kyselyn voi keskeyttää koska tahansa, emmekä tule hyödyntämään keskeytettyjä vastauksia tutkimusaineistonaamme.

Tulemme käyttämään kyselyn tuloksia vain opinnäytetyössämme eikä tuloksia tulla julkaisemaan muualla. Kenenkään henkilön yksittäisiä vastauksia ei tulla julkaisemaan missään tutkimuksen vaiheessa. Saadut vastaukset käsitellään nimettömästi ja luottamuksellisesti. Vastauksia tullaan säilyttämään suljetussa Google Forms- tiedostossa, johon on pääsy vain tutkimusta toteuttavilla henkilöillä. Vastauksia säilytetään vain vuoden 2021 loppuun asti, jonka jälkeen ne tullaan hävittämään.

Kyselyyn vastaaminen vie noin 10-15 minuuttia. Vastausaikaa kyselyyn on 23.08.2021 asti.

Toivomme, että mahdollisimman moni osallistuisi kyselyyn. Kyselylomakkeeseen vastaamalla autatte meitä selvittämään mitä etävarhaiskasvatus on sekä miten sitä voidaan suunnitella ja toteuttaa.

Opinnäytetyömme valmistuttua, se tullaan julkaisemaan Internetissä osoitteessa www.theseus.fi. Opinnäytetyömme ohjaajana toimii Laurean ammattikorkeakoulun lehtori - Sonja Kukkonen, sonja.kukkonen@laurea.fi.

Otathan rohkeasti yhteyttä meihin, mikäli jokin asia jäi mietityttämään.

Kiitämme yhteistyöstäsi!

Ystävällisin terveisin,

Tanya Siira tanya.siira@student.laurea.fi

Julia Miasnikova julia.miasnikova@student.laurea.fi

Julia Ahonen julia.ahonen@student.laurea.fi